

T.C.

KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULUNDA ÖĞRENİM GÖREN
ÖĞRENCİLERİN ATILGANLIK VE ÖZYETERLİLİK DÜZEYLERİNİN
BELİRLENMESİ**

Hazırlayan

Mehmet Ali HOROZOĞLU

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KARAMAN – 2019

T.C.

KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULUNDA ÖĞRENİM GÖREN
ÖĞRENCİLERİN ATILGANLIK VE ÖZYETERLİLİK DÜZEYLERİNİN
BELİRLENMESİ**

Hazırlayan

Mehmet Ali HOROZOĞLU

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Doç. Dr. Selahattin AKPINAR

KARAMAN – 2019

	TEZ ONAY SAYFASI FORMU	Doküman No	FR-285
		İlk Yayın Tarihi	05.02.2018
		Revizyon Tarihi	
		Revizyon No	00
		Sayfa No	1/1

**Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Öğrenim Gören Öğrencilerin
Atılganlık ve Özyeterlilik Düzeylerinin Belirlenmesi**

Tezin Kabul Ediliş Tarihi: 24/12 /2019

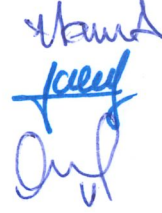
Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

Başkan : Prof.Dr.Hamdi Pepe

Üye : Doç.Dr.Selahattin Akpınar

Üye : Doç.Dr.Mehmet Dalkılıç

İmzası

Bu tez, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 05/12/2019 tarih ve 56/850 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü :Doç. Dr. İdris Nebi Uysal

Hazırlayan	Kalite Sistem Onayı
-------------------	----------------------------

ÖNSÖZ

Lisans eğitimimden bu güne hocam olan ve o yıllardan beri her zaman yapıcı eleştirileri ile kendime rol model edindiğim ve sözlerini her zaman hayatımda pusula olarak değerlendirdiğim, üzerimde çok fazla emeği olan, iyi bir akademisyenin ve yöneticinin nasıl olması gerektiği konusunda örnek aldığım ve tez çalışmamda bana öncülük eden çok değerli danışmanım sayın Doç. Dr. Selahattin AKPINAR'a,

Çalışmaya gönüllü olarak katılan tüm öğrencilere ve veri toplarken bana destek olan değerli hocalarıma, bilime adanmış hayatımda yapı taşlarından olan arkadaşlarım Vahit KÜÇÜKATÇEKEN'e ve Kübra YAĞAN'a, her zaman varlığını hissettiğim arkadaşım Yunus Emre YAVUZ'a ve her türlü desteğini esirgemeyen daima yanımda olan Ferhat KOÇ ve Nazmiye Koç'a ve Abdullah UZUN'a ve her zaman yanımda olan Merve Nur Kaya'ya

Tezimi yazarken her zaman yanımda olan kardeşlerim Gamze KATIRCI'ya, Ali HOROZOĞLU'na, Musa HOROZOĞLU'na, Servet KATIRCI'ya ve bu yola henüz ilk adımımı attığımda ve bugünlere gelmemde önemli rolü olan Rüzgâr ERDEM'e

Son olarak da hayatımın her alanında, attığım her adımında arkamda olan ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen başarılarımın mimarı, sırtımı dayadığım annem Meryem HOROZOĞLU'na ve hayatta daima doğru yoldan ayrılmamamı öğreten babam (rahmetli) Nasır HOROZOĞLU'na

Sonsuz teşekkürlerimi sunarım...

Mehmet Ali Horozoğlu

ÖZET

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULUNDA ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN ATILGANLIK VE ÖZYETERLİLİK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Bu çalışma, beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin atılganlık ve öz yeterlilik düzeylerini tespit ederek, atılganlık ve öz yeterlilik düzeylerinin kişisel özelliklere göre bunların farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Betimsel bir nitelikte olan bu araştırmanın örneklemini 2019-2020 eğitim öğretim yılında Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören 404 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak, öğrencilerin atılganlık düzeylerini belirlemek için 1973 yılında Rathus tarafından geliştirilen, 1980 yılında Voltan tarafından Türkçeye uyarlanan Rathus Atılganlık Ölçeği (RAÖ) ile öğrencilerin genel özyeterlilik düzeylerini belirlemek için Sherer ve arkadaşları tarafından 1982 yılında geliştirilen, Yıldırım ve İlhan tarafından 2010 Türkçeye uyarlanan Genel Özyeterlilik Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde One Sample Kolmogorov- Smirnov testi sonucunda, atılganlık düzeyinde t ve one way Anova testleri öz yeterlilik düzeylerinde ise, Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis testleri uygulanmıştır.

Araştırma sonucunda, araştırmaya katılan öğrencilerin atılgan düzeyleri yüksek ve atılgan davranış olarak adlandırılırken, öz yeterlilik düzeyleri ise orta seviyede tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Atılganlık, Öz yeterlilik

ABSTRACT

THE DETERMINATION OF THE LEVELS OF SELF- EFFICACY AND PLUCKINESS OF STUDENTS WHO ARE HAVING PHYSICAL EDUCATION IN COLLEGE

This study has been done to show whether the student's level of devotion and pluckiness changes according to the personality of the student by examining both.

Students who are currently having their education at Karamanoğlu Mehmetbey University within years 2019-2020 constitutes the samples of this study which has a descriptive characteristic.

As a data collecting device in the research; along with Rathus Pluckiness Scale which was developed by Rathus in 1973 and translated into Turkish, Self-Efficacy Scale which was developed by Sherer and his friends in 1982, translated into Turkish in 2010 by Yildirim and Ilhan has been used. In the analysis of the data One Sample Kolmogorov-Smirnov test has been used. In the determination of the level of pluckiness, One Way Anova test has been used. Lastly, in the determination of Self-Efficacy Mann-Whitney U and Kruskal-Wallis tests have been used.

In the end of the research, while the the levels of pluckiness of students who attended the research is termed as Plucky Behavior, their Self-Efficacy levels are taken as midlevel.

Key Words : Psychial Education , hardiness, self-sufficiency

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLolar LİSTESİ	vii
GİRİŞ.....	1
I.BÖLÜM	5
1.GENEL BİLGİLER.....	5
1.1.ÖZ YETERLİLİK.....	5
1.1.1. Öz Kavramı	5
1.1.2. Yeterlilik Kavramı	5
1.1.3 Öz-yeterlilik Kavramı	5
1.1.4 Öz-yeterlilik Kavramının Önemi ve Kapsamı	7
1.1.5 Öz yeterlilik Kaynakları.....	9
1.1.6 Öz yeterlilik Kavramına Etki Eden Faktörler	10
1.1.6.1 Kişilik Algısı	10
1.1.6.2 Aile Etkisi.....	10
1.1.6.3 Arkadaş Çevresi Etkisi	10
1.1.6.4 Okul Etkisi.....	11
1.1.7 Öz yeterlilik ve Diğer İnançlar.....	12
1.1.8 Öz yeterliliğin Gelişimini ve Oluşumunu Etkileyen Süreçler	13
1.1.8.1 Bilişsel Süreç	13
1.1.8.2 Motivasyon Süreci.....	14
1.1.8.3 Duygusal Süreç.....	15

1.1.8.4 Seçim Süreci.....	15
1.1.9 Öz yeterliliğin Önemi.....	16
1.1.10 Öz yeterliliğin Spor ve Spor Yapan Bireyler Açısından Önemi	18
1.2 ATILGANLIK	19
1.2.1 Atılganlığın Tanımı.....	19
1.2.2 Atılganlık Davranış Biçimleri	21
1.2.2.1 Pasif-çekingen davranış.....	21
1.2.2.2 Saldırgan davranış	22
1.2.2.3 Atılgan Davranış.....	23
1.2.3 Atılgan Davranış Tarzının Öğeleri.....	25
1.2.3.1 Göz Teması.....	25
1.2.3.2 Vücut Duruşu	26
1.2.3.3 Mesafe / Fiziksel temas	26
1.2.3.4 El ve Vücut Hareketleri.....	27
1.2.3.5 Yüz ifadesi.....	27
1.2.3.6 Ses Tonu (iniş, çıkış, yükseklik)	27
1.2.3.7 Akıcılık.....	27
1.2.3.8 Zamanlama	28
1.2.3.9 Dinleme	28
1.2.3.10 Düşünceler.....	28
1.2.3.11 İçerik.....	28
1.2.4 Atılganlığın Önemi	29
1.2.5 Atılganlığın Spor Kavramı Açısından Önemi.....	29
1.2.6 Atılgan Bireylerin Özellikleri	30
II.BÖLÜM.....	32
MATERYAL YÖNTEM.....	32
II.1.Araştırmanın Modeli	32

II.2.Araştırma Grubu	32
II.3.Verilerin Toplanması	32
II.3.1. Kullanılan Ölçekler	33
II.3.1.1.Kişisel Bilgi Formu	33
II.3.1.2. Rathus Atılganlık Ölçeği (RAÖ).....	33
II.3.1.3. Genel Öz Yeterlilik Ölçeği.....	34
II.4. Verilerin Analizi	35
III.BÖLÜM.....	36
BULGULAR	36
III.1. Araştırma Grubunun Kişisel Özelliklerine İlişkin Bulgular	36
III.2. Araştırma Grubunun Atılganlık Düzeylerine İlişkin Bulgular	40
III.3. Araştırma Grubunun Öz Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Bulgular	45
IV.BÖLÜM	58
SONUÇ, TARTIŞMA, ÖNERİLER	58
IV.1. SONUÇ.....	58
IV.2 TARTIŞMA.....	60
IV.3.ÖNERİLER	72
KAYNAKÇA	73
EKLER	79

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1:Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları	36
Tablo 2: Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Dağılımları.....	36
Tablo 3: Katılımcıların Bölüm Değişkenine Göre Dağılımları.....	37
Tablo 4: : Katılımcıların Sınıf Değişkenine Göre Dağılımları.....	37
Tablo 5:Katılımcıların Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımları	38
Tablo 6: Katılımcıların Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımları.....	38
Tablo 7:Katılımcıların Gelir Durumu Değişkenine Göre Dağılımları	39
Tablo 8:Katılımcıların Aktif Spor Yapıp Yapmama Değişkenine Göre Dağılımları	39
Tablo 9: Katılımcıların Atılganlık ve Öz Yeterlilik Düzeylerini Gösteren One-Sample Kolmogorov-Smirnov Testi	39
Tablo 10:Katılımcıların Genel Olarak Atılganlık Ölçeğine Toplam Puanına Ait , Ss Değerine İlişkin Sonuçları.....	40
Tablo 11:Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Atılganlık Düzeyi Toplam Puanına İlişkin t Testi Sonuçları	40
Tablo 12 : Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Atılganlık Düzeyi Toplam Puan Ortalamalarına İlişkin one way Anova testi sonuçları	41
Tablo 13: Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Bölüm Değişkenine Göre Atılganlık Düzeyi Toplam Puan Ortalamalarına İlişkin one way Anova testi sonuçları	41
Tablo 14 : Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Atılganlık Düzeyi Toplam Puan Ortalamalarına İlişkin one way Anova testi sonuçları	42
Tablo 15 : Katılımcıların Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Atılganlık Düzeyi Toplam Puan Ortalamalarına İlişkin one way Anova testi sonuçları	43

Tablo 16 : Katılımcıların Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Atılganlık Düzeyi Toplam Puan Ortalamalarına İlişkin one way Anova testi sonuçları	43
Tablo 17 : Katılımcıların Gelir Düzeylerini Hissetme Durumu Değişkenine Göre Atılganlık Düzeyi Toplam Puan Ortalamalarına İlişkin one way Anova testi sonuçları	44
Tablo 18 : Katılımcıların Aktif Olarak Spor Yapma Durumu Değişkenine Göre Atılganlık Düzeyi Toplam Puanına İlişkin t Testi Sonuçları	44
Tablo 19 : Katılımcıların Genel Olarak Özyeterlilik Ölçeği Alt Boyutları ve Toplam Puanına Ait , Ss Değerine İlişkin Sonuçları	45
Tablo 20 : Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Genel Özyeterlilik Düzeylerinin Alt Boyutları ve Toplam Puanına İlişkin Man-Whitney U Testi Sonuçları.....	46
Tablo 21 :Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Genel Özyeterlilik Düzeylerinin Alt Boyutları ve Toplam Puanına İlişkin Kruskal-Wallis H Sonuçları.....	47
Tablo 22 : Katılımcıların Öğrenim Gördüğü Bölüm Değişkenine Göre Genel Özyeterlilik Düzeylerinin Alt Boyutları ve Toplam Puanına İlişkin Kruskal-Wallis H Sonuçları	48
Tablo 23 : Katılımcıların Öğrenim Gördüğü Sınıf Değişkenine Göre Genel Özyeterlilik Düzeylerinin Alt Boyutları ve Toplam Puanına İlişkin Kruskal-Wallis H Sonuçları	50
Tablo 24 :Katılımcıların Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Genel Özyeterlilik Düzeylerinin Alt Boyutları ve Toplam Puanına İlişkin Kruskal-Wallis H Sonuçları	52
Tablo 25: Katılımcıların Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Genel Özyeterlilik Düzeylerinin Alt Boyutları ve Toplam Puanına İlişkin Kruskal-Wallis H Sonuçları	54

Tablo 26 : Katılımcıların Gelir Düzeylerini Hissetme Durumu Değişkenine Göre Genel Özyeterlilik Düzeylerinin Alt Boyutları ve Toplam Puanına İlişkin Kruskal-Wallis H Sonuçları.....	55
--	----

Tablo 27 : Katılımcıların Aktif Olarak Spor Yapma Durumu Değişkenine Göre Genel Özyeterlilik Düzeylerinin Alt Boyutları ve Toplam Puanına İlişkin Man-Whitney U Testi Sonuçları.....	56
--	----

GİRİŞ

Günümüzde Teknolojinin hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline gelmesi ile birlikte, günlük hayat standartlarına ayak uydurabilmek, yaşamımızı daha kaliteli bir şekilde sürdürebilmek ve gerek sosyal gerekse kültürel etkileşimlerde bilinçli birer birey haline gelebilmemiz için sosyo-psikolojik kavramların bilimsel boyutlarda incelenip araştırılması ve toplumu oluşturan kişilerin toplum için önem arz eden bu konularda bilinçlendirilmesi günümüz dünyası şartları altında zaruri bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Özellikle son dönemlerde psikolojiyi oluşturan temel kavramlar alanında yapılan araştırmaların eskiye nazaran daha fazla önemsenmesi ile birlikte artması sonucunda gerek öz yeterlilik gerekse atılganlık kavramları ile ilgili bilimsel araştırmalar önem kazanmıştır. Genelden özele doğru bir yol haritası izleyen bu çalışmalarda, kavramların genellikle ne olduğu, oluşum süreci nasıl işlediğini ve kişilerde atılganlık ve öz yeterlilik kavramının oluşumunda etkili olan faktörler gibi konularla ilgili çeşitli araştırmalar daha da önemli hale gelmiştir.

Öz yeterlik inancı kavramsal bazda ele alırsak, kişilerin planlanmayan ve beklenmedik anda ortaya çıkan durumların üstesinden gelebilmek için ihtiyacı olan yaptırımları ne kadar iyi yapabilecekleriyle bağlantılı herkesten bağımsız karar verme durumlarıyla ilgilidir. Bireyin hayaller doğrultusunda ve kendi çabaları neticesinde ulaşmak istediği hedefleri belirlemesinde ve bu hedeflere ulaşırken tecrübe sahibi bireyleri kontrol altına almada öz yeterlik inançları pusula rolü görmektedir(Adıgüzel,2007).

Hedefler neticesinde, bu düşüncelerin kendileri açısından yeterliği hakkında bir karara varırlar. Alınan kararların tümü, kişinin karşısına çıkan gerek planlı gerekse istenmeyen bir durumu yada işi başarılı bir şekilde üstesinden gelmede ne derece yeterli olacağına ilişkin görüşünü geliştirmeye yardımcı olur. Daha sade bir açıklama yöntemi kullanacak olursak Öz

yeterlik insanların bir işi gerçekleştirebilme, üstesinden gelip başarıyı yakalayabilme yeteneği konusundaki yargılarını içerdiğini söyleyebiliriz(Açık,1997).

Yukarıda Bahsetmiş olduğumuz gibi günümüz teknoloji dünyasında bireyler her zaman başarıyı yakalayabilme telaşı içerisinde olur. Öz yeterlilik kavramı tam bu noktada karşımıza çıkıp kendisine duyulan ihtiyacı gözler önüne sergilemektedir. Birey zorlu bir durumla karşı karşıya geldiğinde, bu zorluğun üstesinden gelip gelemeyeceğini öz yeterlilik seviyesi sayesinde önceden tahmin edip ona göre gardını alabilecektir.Genel pencereden öz yeterlilik kavramını incelediğimizde ise öz yeterliliğin toplumsal yargılardan daha ziyade bireysel yargılar ile ilişkili olduğunu, toplumun ilgilendiği sosyal yargılardan uzak olduğunu görmekteyiz.Yapılan literatür araştırmaları neticesinde Öz yeterlilik kavramından bahseden ilk bilim insanının Albert Bandura olduğu bilinmektedir. Bandura, öz yeterlilik kavramına Sosyal Öğrenme Kuramında herkesten önce yer vermiştir. Bandura'ya göre öz yeterlilik, bireyin belli bir yeteneğini sergilemek maksadıyla ihtiyacı olan aktiviteleri planlayarak bunu faaliyete geçirme kapasitesine olan inancıdır ve ayrıca Banduraya göre bireyler, hesapta olmayan sorunlarla karşılaştıklarında bu sorunların üstesinden gelmeleri için sorunların üzerine gitmeli ve onları çözmek için çaba sarf etmelidir. Bununla yetinmeyip, kendi çevresinde olup bitenleri kendi süzgecinden geçirerek yorumlama ve onlar hakkında yorum ve görüşlere sahip olmalı çevreyi de deneyimleyerek etrafında olup bitenler hakkında belli bir bilgi birikimine sahip olması gerektiğini savunmaktadır(Bandura,1977).

Sadece kendi deneyimleri ile yetinmeyip sosyal çevresinde bulunan bireylerin yaşadıkları olayları gözlem yoluyla da öz yeterlilik inançlarını geliştirebilmektedirler. Bireyler bu sayede hayalini kurduğu hedeflere ulaşmak açısından, bir yöntem olarak geliştirdikleri öz yeterliliklerini kullanmaktadır(Bandura,1977).

Günümüz dünyasında bilimsel araştırmalar incelendiğinde gerek yurt dışı gerekse yurt içinde yapılan araştırmalar incelendiğinde üzerinde durulan bir diğerk önemli kavram ise atılgnlık konusudur. Kavramsal açıdan baktığımız zaman atılgnlık kavramı, bireylerin tamamen düşüncelerini kimseden sakınmadan, herhangi bir bireye ihtiyaç duymadan ve kendi kararlarını alıp kendi kendine yorumlar yapmasını sağlayan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

Atılgnlığın kavramsal açıdan değerlendirecek olduğumuzda Atılgnlık, bireylerin empati gerektiren durumları sağlayarak, kendi çevresindeki bireylerin her kim olursa olsun haklarını saygı duyarak, davranışlarını sorgulamadan, görmezden gelmezlik yapmadan kendi davranışlarını da gözler önüne sererek, gerekli gördüğü yerlerde başkaları tarafından gelen istekleri red ederek düşüncelerini rahatça dile getirme durumudur.

Kültürel ve sosyal bağlamda ve psikolojik manasıyla çeşitli dallarda araştırmalara ışık tutan olan atılgnlık kavramı girişken bireylere verilen unvan olarak da bilinmekte; bireylerarası iletişimin nitelik düzeyleri ve nicelik düzeylerinin iyi hale getirilmesinde ana uyum sağlayan bir yapı taşı olarak da değerlendirmiş ve sosyal yetenek konusunda bir hayli önemli hale gelmiştir.

Karşılaştığımız olaylara bu pencereden baktığımızda atılgnlığın Birbirinden farklı değişkenlere bağlı olarak değişkenlik gösterebileceğı, azalabileceğı ya da yüksek seviyelere çıkabileceğı görülmektedir(Kahriman,2005).

Tez Konumda bu kavramları seçmemin nedeni ise öz yeterlilik ve atılgnlık düzeyinin araştırılması gerçeğı spor olgusu içerisinde şuan olduğundan daha fazla yerini alması gerektiğini söyleyebiliriz. Spor günümüzde geniş kitlelere ışık tutmuş, topluma birden fazla durumda liderlik etmeye devam eden bir tanım olarak geçmişten günümüze var olmaya sürdürmektedir.

Yapılan araştırmalar baz alındığında öz yeterliliğın ve atılganlık düzeyinin sporla olan ilişkisi görmezden gelinemeyecek kadar önem arz etmektedir. Spor yapmanın, çeşitli gruplar oluşturularak spor aktivitelere katılımın yüksek seviyelerde öz yeterliliğe ve pozitif yönde bir atılganlık seviyesini ortaya çıkardığı yapılan az da olsa çalışmalarla bilinmektedir.

I.BÖLÜM

1.GENEL BİLGİLER

1.1.ÖZ YETERLİLİK

1.1.1. Öz Kavramı

Öz kavramının temeli incelendiğinde öz olarak ele alınan kavram bireyin geçmişte edindiği deneyimler, kendisine rol model olarak aldığı kişilerin değerlendirmeleri ile şekillenmektedir. Öz kavramı, bireyin kendinde var olan becerileri, geçmişten bugüne edinmiş olduğu tecrübeler ile gelişen benlik yapısına karşı hissettiği pozitif ya da negatif algısıdır (Uzel,2009 Akt. Sağ 2019)

1.1.2. Yeterlilik Kavramı

Yeterlilik bireyin ne düşündüğü, kendini nasıl hissettiği, motivasyonunu nasıl sağladığı ile ilgili almış olduğu kararlarıdır(Sağ Y. 2019).

Yeterlilik algısında yeterlilik beklentileri ve sonuç beklentileri olmak üzere iki ana temel faktör bulunmaktadır. Yeterlilik beklentisi bireyin pozitif sonuçlarını ortaya çıkaracak davranışı başarı ile gerçekleştirmeye karşı kendini inandırmasıdır. Sonuç beklentisi ise beklenen olumlu sonuçları kesin sonuçlara ulaştırabilecek kişinin kendi ile ilgili öz sezisidir (Bandura,1977).

Öz yeterlilik algı seviyesi üst seviyelerde olan öz-yeterlilik algı seviyesi alt sıralarda olan insanlara nazaran kendilerine daima yüksek hedefler belirler ve hedefe ulaşmak için kendilerine daha çok güvenir(Sağ,2019).

1.1.3 Öz-yeterlilik Kavramı

Öz-yeterlilik insanoğlunun, kendi yaptığı işler ve karşısına çıkabileceği olaylar karşısında göstereceği davranışı belirleyen inanış seviyesidir. Bireyden beklenen performansa

göre kendi bilgi gücü ve donanımlarını kullanarak, karşılaşılan duruma göre harekete geçme olarak da tanımlanabilir(Acar,2019).

Öz-yeterlilik ile ilgili literatür taraması yapıldığında karşımıza birden fazla öz-yeterlilik kavramına dair söylemler ve tanımlar çıkmaktadır. Bu tanımların birkaçı aşağıdaki gibidir.

Schunk (1990)*a göre yeterlilik, “insan davranışlarının önem seviyesi en yüksek kılavuzudur. Bireyler üstlendikleri bir vazifeyi gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulan yetenek ve kontrol gibi güç donanımlarının kendilerinde bulunduğuna inançlı hale gelirlerse, bu vazifeyi seçmek için daha iştahlı olur, bu konudaki kararlılıklarını bahseder, gereken tutumları göz önüne serer”. Sharp, öz-yeterlilik inancının, insanların olayı gerçekleştirmek konusunda istekli hale gelmesini, refahını ve bireysel başarı duygusunun temelini meydana getirdiğinin daima altını çizer. Bunun nedenini ise şu sözlerle açıklar; insanoğlu, meydana getirdiği eylemlerin istediği sonuca ulaşabileceğine inanmazsa hayattaki güçlüklerle baş edebilme ve bu güçlüklerle karşı reaksiyon göstermede isteksiz olabilir (Pekmezci,2010 Akt. Bağcıoğlu 2018). Bu aşamada bireylerin bir işi başarısında öz yeterliliğin önemi oldukça büyüktür.

Bandura (1997) öz-yeterlilik inancı üzerine temelde dört ana etki önermiştir. Bunlar, çevrenizdeki diğer insanların deneyimleri, sözlü ikna kabiliyeti, duygusal durum ve kişisel tecrübelerdir . Başkalarının tecrübeleri, hedef aktivitesi belirli bir kişi ya da bir grup öğrencinin diğerleri tarafından modellenmesidir. Sözlü ikna kabiliyeti, öğreticinin performansını ve başarı beklenti seviyesini içine alan sözlü etkileşimlerle yapılmalıdır. Duygusal durum, kişinin kaygı düzeyi, korku ya da heyecan durumunda nasıl hareket etmesine bağlı olarak kabiliyet ya da yetersizlik hissine kapılmasına neden olur(Tufan,2016 Akt. Bağcıoğlu).

Temelde bakıldığında öz-yeterlilik anlayışının genel çerçevesini oluşturan ana hususları özetleyecek olursak eğer bireyin bir hareketi planlaması, bireyin kendisinde bulunan yetenek ve becerilerinin farkında olması ve bu doğrultuda gruplaşıp örgütlenerek, elde edilebilecek faydaların göz önünde bulundurulduktan sonra ortaya çıkan güdülenme seviyesi gibi bileşenleri kapsadığını görmemiz mümkün(İlhan,2010 Akt. Ünlü,2016).

1.1.4 Öz-yeterlilik Kavramının Önemi ve Kapsamı

Öz Yeterlilik kavramı günümüzde hemen hemen her alanda önemi git gide artan ve günden güne daha da anlaşılabilen bir terim olmakla beraber, insan davranışlarını belirlemede çok önemli bir rol oynayarak Sosyal-Bilişsel Kuram çerçevesi içerisinde tanımını yapmak mümkündür. Öz Yeterlilik yetenekli olmanın yanı sıra kişinin kendi bilgi ve beceri kaynaklarına güvenerek karşılaştığı olumsuz durumları kendi bilgi ve becerileri sayesinde olumsuz durumlarla baş etmesine fırsat vermektedir(Bağcıoğlu,2016).

Bandura (1977); öz-yeterliği bireyin donanım ve becerilerine yönelik algı durumu olarak tanımlasa bile aslında öz-değerlendirme becerisinin genelleyebileceğini konusunun üstünde durduğu görebilmek mümkündür(Ekici,2008 Akt. Uysal,2013).

Bu anlayışın da göstermiş olduğu etkiyle son yıllarda öz-yeterlilikten doğan yeni bir kavram olarak ortaya çıkan genel öz-yeterlilik teriminin oluşturulduğu ortaya çıkmaktadır (Azar,2010 Akt. Uysal,2013).

Konu ile ilgili yapılan çalışmalar detaylı bir şekilde tarandığında, genel öz-yeterliliğin kişilerin geniş alanda meydana gelen ve istikrarlı bir biçimde stres durumlarına mahal veren ve can sıkıcı durumlarla başa çıkmadaki temel çözüm ortağı olduğu ortaya çıkmaktadır(Luszczynska,2004 Akt. Uysal,2013).

Öz yeterlilik inancının yüksek seviyede olması, kişilerin kendilerine ulaşılması kolay amaçlar yerine başarıya odaklı daha yüksek hedefler oluşturmalarına ve verdikleri

kararlarda tutarlı olmalarına sebep olarak onların bilişsel süreçlerini ve başarıya odaklanmada üst seviyelerde olmasını etkileyebilmektedir(Locke,1990 Akt. Azar,2010). Öz yeterlik inancı, kişilerin ne kadar çaba sarf edecekleri, zorluklar karşısında ne kadar süre dayanabilecekleri ve zor durumlarla karşı karşıya kaldıklarında pes etmeden nasıl kendilerini toparlayabileceklerini belirlemelerine yardımcı olmaktadır (Azar,2010).

Yapılan araştırmalar incelendiğinde Öz-yeterlilik kavramının öğrenciler açısından ne anlam ifade ettiğine ve öğrenciler için öz-yeterliliğin önemini araştırdığımızda; Öz yeterlik inancı yüksek öğrenciler, öğrenme etkinliklerine daha istekli yaklaşmakta, yoğun çaba sarf etmekte, karşısına çıkan güçlükler karşısında pes etme k yerine uzun süre savaşıp, gayret ederek daha etkili yöntemler kullanmakta ve alt seviyelerde olan öğrencilerden daha üst düzey performans sergilemektedir(Azar,2010).

Öz-yeterliliği genel hatlarıyla ifade edecek olursak, öz yeterlilik bireyin kendi bilgi ve becerileri ile yapabildikleri hakkında kendi kendine sahip olduğu inançlarıdır. Öz yeterlilik kavramının genelinden söz edecek olursak, özel bir bölüm için kullanılır ki bu alan bireyin yapabildiği diğer alanlara ilişkin inançlarından alçak seviyede de olsa farklılığı söz konusudur. Bunu basit bir örnekle açıklayacak olursak; ilkokul 1.sınıf öğrencisi daha basit düzeydeki dört işleme ilişkin matematik problemlerini çözmeye karşın üst seviyede bir öz yeterliliğe sahipken karmaşık problemleri çözmeye karşın öz yeterliliği düşük seviyede olduğu gözlemlenebilir. Buradan anlaşılacağı üzere kişinin öz-yeterlilik oranı doğrudan olmasa da dolaylı bir şekilde kendi öz yetenek ve beceri inançları ile ilgilidir(Acar,2005).

Yazımda öz yeterlilik kavramı, temel anlamda değerlendirildiğinde birbirinden ayrı üç farklı kolda değerlendirilmesi yapılmaktadır. Bunlardan ilki göreve özgü öz yeterlilik algı kavramıdır. Kuramdan ilk bahseden Bandura'da içlerinde olmak üzere bazı araştırmacılar, öz yeterliliğin göreve özgü olduğunu ve yalnızca limitleri belirli oranda, alınan görevle ilişkili

diğer görevlere de genelleyebileceğini iddia etmektedirler. Bir diğer çeşit öz yeterlilik algısı ise, alana özel öz yeterliliktir ve yönetsel öz yeterlilik 'in algısı da bu çerçevede değerlendirilmesi yapılmaktadır.

Literatürde üçüncü olarak, genel çerçevede öz yeterlilik algısından söz edilmektedir. Genel öz yeterlilik algısı, bireyin karşılaşılabileceği tüm güçlükler ve engeller ile ilgilidir ve diğer öz yeterlilik çeşitlerine bakıldığında öz yeterliliğin bu çeşidi daha değiştirilemez bir yapıda olduğu önemle vurgulanmaktadır. Örgütsel çerçeveden izleyecek olduğumuzda kişilerin öz yeterlilik algıları, ilk olarak kişisel performans olmak üzere, örgütsel süreçleri birden fazla açıdan etkileyen önemli bir etkidir. Öz yeterlilik algısının ortaya çıkarmış olduğu etkiler içerisinde belki de en önemlisi; bu kavramın, bireyin ilerleyen zamanlar da iş performansını geçmişe dönük performansından bile daha üst seviyelerde açıklayabilme olanağına sahip olmasıdır. Bu pencerede bakacak olduğumuzda öz yeterlilik algısı bireylerin girişimcilik süreçlerindeki göz önüne sermeleri ihtiyaç duyulan yüksek seviyedeki performansın bir açıklayıcı faktörü olarak görülebilir(Çetin,2011).

1.1.5 Öz yeterlilik Kaynakları

Bandura (1997) öz yeterlilik inancı üzerine kendi çerçevesinden ve objektif açıdan bakarak temelde dört ana etki önermiştir. Bandura'nın dört ana etki olarak gördüğü kavramlar, başkalarının tecrübeleri, sözlü ikna kabiliyeti, duygusal duruma dayalı etkenler ve doğan kişiye özel deneyimlerdir. Başkalarının tecrübeleri, hedef aktivitesi önceden belirlenen bir birey ya da temel öz yeterlilik kavramına dayalı bir grubun başka biri tarafından şekillendirilmesidir. Temelde bir diğer kavram ise Sözlü ikna kabiliyeti, bireyin performansını ve başarı beklentisini içine alan temelde sözlü etkileşimlere dayalı olan kavram ve durumlarla yapılmalıdır. Duygusal duruma dayalı etkenler , kişinin kaygılanması, korku durumu veya heyecan seviyesini

kontrol edip etmemesiyle ilişkili olarak yetenek veya o konuda sahip olduğu yetersizlik hissine neden olur(Tufan,2016).

1.1.6 Öz yeterlilik Kavramına Etki Eden Faktörler

1.1.6.1 Kişilik Algısı

Dünyaya yeni gelenler öz benlikleri ile dünyaya gelmezler. Aksine yeni doğanlar çevresel faktörlerin çeşitli tepkilerini ortaya çıkartmak için çeşitli etkiler geliştirirler. Örnek verecek olursak, bebek süt isteğini ağlayarak annesine mesaj olarak gönderir ve daha sonra bu ağlamanın karşılığı olarak annesinden sütü alır. Tam tersi bir durumda yani istediğini alamadığında ise farklı yöntemlere müracaat eder. Kişilik algısına en güzel örnek olarak görünen bebek istek algısı olarak bebekler çevreyi kontrol etmede başarılı oldukları için hayatın ilerleyen dönemlerinde öz kavramını ortaya çıkartmada daha başarılı olurlar(Cihan 2014).

1.1.6.2 Aile Etkisi

Aile Etkisi faktörünün üzerinde duracak olursak bireyler kendi beceri ve yeteneklerinin farkına ancak uygulayarak ve uyguladıklarını anlamlarını öğrenerek varabilirler. Fiziksel ve sosyal beceri yeterliliklerini, akıl uygunluğu ve konuşma yeteneklerini ilerleyen dönemler için ilerletmek zorunda olduklarını bilirler. Bu becerileri ilerletebilmede önemli etkenler ise oyun etkinliklerin, uyku düzeninin, rekreasyon şekillerinin önemi öz yeterlilik kavramı açısından oldukça büyüktür. Öz yeterliliği geliştirmede ailenin bu olanaklar için imkan vermesi veyahut hangi model şeklinde sunduğu çok önemlidir. Bu faktörler çatısı altında değerlendirilecek olursak, ailelerin bireylerin öz yeterlilik algısının geliştirme konusunda önemli bir konumda olduğu göz ardı edilemez bir gerçektir(Cihan,2014).

1.1.6.3 Arkadaş Çevresi Etkisi

Bireylerin yapabileceklerini uygulamaya koyması çevrenin geniş bir yelpazede olması ile doğru orantı kurarak paralel olduğunu söylemek mümkündür.

Sosyal öğrenmenin ve deneyim sahibi olmanın öz yeterlilik penceresi açısından incelendiğinde en önemli yollarından biri bireylerin sahip oldukları ve etkin rol oynadıkları arkadaş çevresidir. Bundan dolayıdır ki, bireyler bulundukları ortamda etkin rol oynayan kişi olma isteği ve bununla birlikte prestij kazanma amacı gütmektedirler. Bireylerin bu arkadaş çevresi seçim noktası ise ilgi alanına göre modellenmektedir. Kişilere arkadaş seçmek, bireylerin gerçek ilgilerinden uç noktalarda erişim seviyesi olan bir hayat sürmesini ve öz yeterlilik algılarının kontrollü gelişimine neden olduğunu söylemek mümkündür. Bireylerin kendi arkadaş seçimi ise onların gerçek ilgilerine paralel olarak öz yeterlilik algısı geliştirmesini beraberinde getirmektedir(Cihan,2014).

1.1.6.4 Okul Etkisi

Birey hayatının en etkili olduğu dönemlerde, okullar ışığında kültürlenme ve sosyalleşebilme zamanını aktif kıldığı söylenmektedir. Okul insanların bilişsel yeteneklerini doğrudan veya dolaylı yolla üst seviyelere taşıdıkları, bireylere bilgi akışının ve toplumda daha etkin bir biçimde hayat sürmeleri açısından gerekli kişilik donanımının en üst seviyede sağlandığı yerlerin başında geldiği yerdir. Sayılanların dışında, bireyin bu özellikleri kazanım kontrolü yaptığı ve gözlenip değerlendirildiği yerdir. Bunda mütevellit, öğretmenlerin kişileri değerlendirmeleri ve onların becerikli olup olmadıkları kanaatini iştirak olmaları, bireylerin sınavdaki veyahut sınıf içerisindeki durumları, diğer bireylerle olan kaynaşma ve etkileşim ilişkileri ve okul derslerindeki konular bireyin öz yeterlilik algısını doğrudan ilgilendirdiğini söylemek mümkündür.Bu da, kişilerin hayatında önemli bir yere sahip olan akademik başarıya ulaşmada en etkili mecranın okul olduğunu göstermektedir. Akademik başarıya olan inanç seviyesinde ve inançsızlığı da kişinin arta kalan öz yeterlilik inançlarını etkilemektedir. (Cihan,2014).

1.1.7 Öz yeterlilik ve Diğer İnançlar

İnsan faaliyetlerinin inanç sistemleriyle ilişkili olduğunun anlaşılması üzerine; öz yeterlilik, benlik kavramı, benlik saygısı, özgüven, beceri algısı, algılanan kontrol düzeylerinin seviyelerinin belirlenmesi gibi beklenti inançlarının, eğitim ve psikoloji alanlarında büyük ilgi uyandırması ve çeşitli disiplinlerde bu konularla ilgili önemli ölçüde sayılabilecek çeşitlilikte araştırma yapılmasına sebebiyet vermiştir. Pajares'e (1996) göre yukarıda bahsi geçen kavramların tanımları üzerinde kuramcılar arasında tam bir anlaşma sağlanamamış olmasından dolayı eğitim alanında bir kavram kargaşası yaşanmasına sebebiyet vermiştir. Özellikle öz yeterlilik kavramı penceresinden bakacak olduğumuzda çeşitli araştırmalarda farklı biçimlerde ele alınmıştır(Israel,2007).

Öz yeterlilik ve farklı beklenti inançları bireylerin algılanan yeterliliklerine ilişkin inançları olmaları sebebiyle benzerlik gösterebilirler; fakat öz yeterliliğin diğer inançlarından farkı, onun tasarlanmış çeşitteki performansları yerine getirmek ve özgün sonuçlar ile başarıya ulaşmak için kişilerin algı seviyelerinin yeterliliklerini tanımlamasıdır. Öz yeterlilik, öğrenenin öğrenme konusu ile ilgili kendini ne kadar yeterli bulduğu nokta ile ilgilidir ve bu durumda mütevellit, öğrenme bağlamıyla doğrudan ve paralel bir ilişki içerisindedir(Israel,2007).

Öz yeterliliğin bu bağlamda değerlendirecek olduğumuzda etkin derecede bağlantılı olması sebebiyle, kişiler değişik konu alanlarında hatta çeşitli öznel konularda, farklı öz yeterlilik seviyelerine sahip olabilirler. Bu konu baz alınacak olduğunda bir örneklendirme yapacak olursak kendini fonksiyonlar ünitesinde kendine yeterli seviyede olarak algılayan bir öğrencinin logaritma konusunda öz yeterliliği alt seviyelerde olabilir (Israel,2007).

Halbuki benlik saygısı, özgüven, yetenek algısı, akademik benlik gibi beklenti inançları daha genel bir çerçeve sunarlar. Örneğin kişinin akademik benliğinin yüksekliği logaritma veya fonksiyonlar gibi özel bir konu alanıyla sınırlandırılmaz. Akademik benliği üst

seviyelerde olan bir öğrencinin bu iki konu alanında da düşük öz yeterliliğe sahip olma olasılığı vardır(Israel,2007).

1.1.8 Öz yeterliliğin Gelişimini ve Oluşumunu Etkileyen Süreçler

Bireyin öz yeterlilik inancını temelde etkileşime sokan bazı süreçler vardır. Bu süreçler çeşitli bakış açılarına göre gruplanmıştır. Bu süreçler; bilişsel, isteklendirme, duygusal ve seçim aşaması sürecidir(Bandura,1994 Akt. Lâçin,2015).

Öz yeterlilik kavramına olan inanma seviyesini düzenleyen bu süreçler dört ana başlık çerçevesinde gözlemleyip irdelenecek olursak dört temel başlık altında inceleyebiliriz.

1.1.8.1 Bilişsel Süreç

Bireylerin Davranışları bir nevi amaçların somutlaşmış hali olarak adlandırabiliriz ve ulaşılmak istenen hedefler kişinin kendini değerlendirmesi kabiliyetinden etkilenebilmektedir. Öz yeterlilik algısının yüksek seviyede olması, aşılması güç bir hedefle karşılaşan bireyin hedeflerine, bu durumdan mütevellittir ki zihinsel etkinliğine olan bağlılığını bulunan seviyeden üst seviyelere yükseltmektedir(Locke ve Latham, 1990 Akt. Laçin,2015).

Görünen ve yapılan birçok eylem ilk olarak zihinde oluşmakta ve fikir zenginliği düzeyinde organize şeması oluşturulmaktadır. İnsan zihninde meydana gelen senaryolar, yine burada ön sahnelenmekte ve son haline gelmektedir. Üst seviye öz yeterliliğe sahip bireylerin bu sahnelerde kendilerini başarıya ulaşmış bir şekilde hayal etmeleri kendilerine ekstra olumlu yönde pusula görevi sunmaktadır. Bireyler kendileriyle ilgili kuşkuya sahip olanlar ise kendilerini başarıya ulaşamamış ve kendine büyük bir hezimete uğramış olarak hayal etmektedirler. Bu aşamada düşüncenin en önemli görevi, kişinin olayları tahmin etmesi ve kontrolünü bu açıda geliştirerek yaşamına enjekte etmesini sağlamaktadır(Laçin,2015).

Üst seviyelerde olan öz yeterlilik duygusuna sahip olan bireyler, başkaları tarafından bir baskı, başarısızlıkla karşı karşıya kalma veya aksama durumuyla

karşılaştıklarında etkin ve net bir bireysel ve sosyal açıdan sorun yaşamazken; düşük seviyede öz yeterlilik duygusuna sahip olan bireyler mücadele gerektiren zor bir durumla karşı karşıya geldiklerinde düşüncelerde değişkenlik, isteklerinde ve becerilerini gerçekleştirmede düşüş yaşayabildikleri gözlemlenmektedir(Laçin,2015).

Bu durumda bilişsel süreci kısaca özetleyecek olursak, kişinin karşılaştığı bir olayla ilgili gözler önüne koyacağı tutumlar, bireyi o durum karşısında ön düşünceleri ile paralel bir ilişkiye sahiptir. Bu düşünceler de onun öz yeterlilik algısına hizmet etmektedir.

1.1.8.2 Motivasyon Süreci

Motivasyon sürecine göz atacak olursak öz yeterlilik inancı, öz düzenleme motivasyonunda aktif rol oynamaktadır. Bireylerin çoğu motivasyonu ilk aşamada yavaş yavaş ilk olarak kendi zihninde üretmektedir. İnsanlar kendi kendilerini motive etmekte ve düşüncelerini eyleme dökerken motivasyonunu bir pusula olarak kullanmaktadırlar. Motivasyon, kişinin neyi ne ölçüde gerçekleştirebileceğine ve inançlarına şekil vermektedir. Motive olan kişi ulaşmak istediği amaçlarını belirleyip olası sonuçları tahmin ederek uygun davranış biçimlerini planlamaktadır. Kişi gerekli başarıya ulaşmak için elinde var olan odak noktalarını harekete geçirmekte ve çabalama seviyesini bu duruma göre belirlemektedir (Laçin 2015).

Kişinin kendisine harita olarak çizdiği ve o haritaya ulaşmak için hayal ettiği olaylar doğrultusunda ve bu amaçlara ulaşıp ulaşmama sonucuna bağlı olarak aldığı tatmin kârlık seviyesi onun motivasyonuna yön veren bir pusula görevi görmektedir(Laçin,2015).

Bu nedenden ötürü, öz yeterlilik inanç seviyesi, kişinin ne kadar çaba harcayacağı, karşılaştığı zorlukların üstesinden gelmekte nasıl bir tutum sergileyeceği ve başarısızlık ile karşı karşıya kaldığında karşılaşılan zorluğa ne ölçüde direneceği onun motivasyon seviyesiyle doğru orantıdadır. Güçlü öz yeterlilik inancına sahip olan bireyler, aşılması zor bir işle

karşılaştıklarında vazgeçilmesi zor bir çaba gösterdikleri bilinmektedir. Bu durumda aslında söylenebilecek bir söz varsa Sabırla hareket etmek, başarıyı getirecektir inancı ile doğru orantı kurmak mümkündür(Bandura,1995).

1.1.8.3 Duygusal Süreç

Stres ya da olası bir zor durumla baş etmede bireylerin öz yeterlilik inancı, stres mekanizmalarını denetleyerek motivasyon seviyelerini doğru orantıda paralel bir şekilde etkilemektedir(Laçin,2015).

Öz yeterlilik insanın hesapta olmayan zorlu bir olay karşısında durumu nasıl çözümleyebileceği, algılayacağını ve bu tehdit durumu ile ne ölçüde baş edebileceğini etkilemektedir. Kişinin hayatını sürdürmüş olduğu sosyal çevreden algılamış olduğu var olan güç durumunun üstesinden gelemeyeceğine inanır hale gelmesi, onun baş etme yeteneğindeki yetersizliğine negatif yönde katkı sağlayabilir. Herhangi bir tehdit ya da endişeye mahal veren durumlarla karşı karşıya kalındığında olduğunda bunu mübalağaya taşıyıp, düşük öz yeterlilik seviyesine sahip olan bireyler kendilerini biranda stres durumuna sokmakta weakıla dayalı tüm mekanizmalarının işlevini düşürmektedirler(Laçin,2015).

Tehdidinin üstesinden gelebileceğine inanan yüksek seviyede öz yeterliğe sahip olan bireyler ise bu tarz tahrip fikirleri mümkün olduğunca hayatlarından ve yeri geldiğinde akıllarından uzaklaştırırlar.

1.1.8.4 Seçim Süreci

Yapısı gereği insanoğlu içinde bulunmuş olduğu çevrenin yansıması olarak tanımlanmaktadır. Bu tanıma dayanarak kişilerin öz yeterlilik olan inançları çerçevesinden değerlendirecek olduğumuzda, bireylerin sosyal çevreyi yaptığı etkinliklerin çeşidini, bunların yaşantılarına olan etki düzeyine, birey tarafında verilen kararlar bütünü, farklı bir tabirle kişinin tam anlamıyla seçimlerini etkilediğini söylemek mümkündür. Seçimler insanoğlunun

aldığı kararların bütünü ile doğru orantıdadır ve bu doğrultuda yaşamı modellemektedir. Bireyler bulunduğu sosyal çevreden kendini soyutlayarak veyahut eylemleri yapmama tercihinde bulunarak sorunların üstesinden gelebileceklerini düşünen bireyler, bu durumun kendi yeteneklerini aştığını gerçeğini görmezden gelmektedirler. Bu kavramlar doğrultusunda bireyin öz yeterlilik inanç seviyesi onun seçimiyle paralellik göstermektedir (Laçın,2015).

1.1.9 Öz yeterliliğin Önemi

Öz yeterlik inançları, bireysel davranışlarımızın ve daha da önemlisi davranışsal değişimin en temel araçları olarak karakterize edilmektedirler. Öz yeterlilik, kişisel becerilerimize olan inançlarımızın tutumlarımızı, motivasyonumuzu ve bunlara bağlı olarak başarıımızı veya başarısızlığımızı önemli bir şekilde etkilediği fikrini oluşturan bir olaydır. Öz yeterlilik temelde bireyin özüne inmeye yönelik bir referanstır, bir eyleme dair bireysel yetenek inancını yansıtır ve insan davranış ve tutumlarının güçlü bir açıklayıcısıdır(Çınar,2018).

Öz yeterlilik inancı yeni kazanılmış veya sonradan öğrenilmiş bir kabiliyetin eyleme dönüştürülmesi ve ayrıca yeni öğrenilen becerilerin kazanılmasında ve öğrenilmesinde önemli bir rol model işlevi görmektedir. Öz yeterlilik zekâsal açıdan değerlendirildiğinde bilişsel performansı ve öğrenme başarısını da en temelde doğrudan etkileyebilmektedir(Çınar,2018).

Öz-yeterlik inançları, insanların bir olaya ne kadar çaba sarf edeceklerini, zor durumlarla karşı karşıya kaldıklarında faaliyetleri ne kadar sürdüreceklarını ve istenmeyen ve aniden ortaya çıkan durumlar karşısında ne kadar dayanıklı olduklarını belirlemektedir. Öz yeterlilik inancı ne kadar üst seviyelerde olursa, çaba, azim ve esneklik o kadar artmaktadır. Öz yeterlik inançları, kişilerin düşünce kalıplarını ve duygusal durumlarda verdikleri tepkilerini de etkilemektedir. Stres, baskı ve zor problemi en iyi derecede nasıl çözümleyebileceğine dair

zayıf bir vizyonu körükleyen bir inanç olan düşük seviyedeki öz yeterliliğe sahip olan bireyler, eylemlerin gerçekte olduğundan daha zor olduğuna inanmaktadırlar(Çınar,2018).

Güçlü öz yeterlik inançlarına sahip bireylerin ise karşılaşılan zor durumlar karşısında çaba göstermeleri ve durumun gerektirdiği becerilere sahip olduklarında bir göreve devam etmeleri daha olasıdır. Alt seviyede öz yeterlilik inançlarına sahip bireylerin becerilerine yönelik kuşkuları vardır ve bir görevi yerine getirme becerilerine ve bilgisine sahip olsalar bile zorluklarla karşılaştıklarında pes etmeleri olası bir ihtimaldir. Bu, akademik ve diğer ortamlardaki çalışmaları göz önünde bulundurarak, öz yeterlik inançları ile bir görevdeki çaba miktarı ve bir sonuçta devamlılık arasındaki olumlu ilişki hakkında epeyce istikrarlı bir genelleme yapmak mümkündür(Bandura,1997).

Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda kişinin öz yeterlilik inancının seviyesine göre bir eylemi yapmaya başlaması, devam ettirmesi ve sonuca bağlaması beklenmektedir. Yapılan bir görevin başarı ile sonlandırılacağına duyulan inanç kişi için bir tür güdülenmedir. Öz yeterlilik, bireyin kariyer noktasındaki kararını bir mesleği seçmesini, devam ettirmesini ve mesleğe olan sadakatini de etkileyen önemli faktörlerden bir tanesidir(Kuzgun,2006).

Alt seviyede öz yeterlilik inancına sahip olan bireyler, meslekler de arzuladıkları sonuçlara ulaşmak için araçsal olarak algılandığında bile bireylerin arzu edilen mesleklere girme niyetini negatif yönde etkilemektedir(Wheeler,1983).

Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda üst seviyelerde öz yeterlilik inançlarına sahip kişiler bir mesleğe dâhil olmakta, meslek toplumsal cinsiyet kalıplarına uygun olmasa da kariyer kararına ve mesleğe bağlılıkta daha pozitif tutumlar ortaya koymaktadır(Çınar,2018).

1.1.10 Öz yeterliliğin Spor ve Spor Yapan Bireyler Açısından Önemi

Öz-yeterlik kişisel gelişim, başarı ve değişim için sporda pusula görevi gören ve özellikle de spor psikolojisi alanında son zamanların çok konuşulan kavramı haline gelmiştir. Bilişsel, motivasyonel, duygusal ve karar verme noktalarında etkili olan öz yeterlilik kavramı gün geçtikçe spor yapan bireyler açısından önem derecesi günden güne artmaktadır. Öz yeterlilik özellikle spor yapan bireylerin inanç algılarını, bireyin hedeflerini ve isteklerini, kendini önem arz eden olaylar karşısında nasıl motive edeceğini, günlük yaşantısında gerek kendisinin gerekse sosyal çevresinin karşılaştığı zorluklar ve sıkıntılarla gayretini önemli ölçüde etkiler.

Aynı zamanda spor yapan bireylerin geleceğe ilişkin beklentilerini tasarlamaya, hayal etmeye ve bu hayalleri gerçekleştirmeye olanak sağlar. Spor yaptığı branşlar da veya spor yaptığı çevrede çevresel fırsatları ve engellerin nasıl değerlendirildiğini belirledikten sonra önüne çıkan yükselme ve daha iyi noktalara ulaşma fırsatlarını iyi değerlendirip bu tür fırsatları kendi yararına çevirir.

Sporla uğraşıp veyahut herhangi bir takımda branşsal olarak spor hayatına devam eden ve Düşük seviyede öz-yeterliğe sahip bireyler zorlu karşılaşmalarda veya zorlu engel durumlarında çabalamadan, herhangi bir yöntem aramadan kolay bir şekilde boşa uğraştığına inanır ve denemeye devam etmek yerine pes etmeye tercih eder. Aynı zamanda öz-yeterlik inancı üst seviyelerde olan spor yapan bireylerde, duygusal yaşam kalitesini olumlu yönde etkiler ve stres ve depresyona kapalı olmayı sağlayarak mücadele öncesi zihinsel olarak da fayda görür.

1.2 ATILGANLIK

1.2.1 Atılganlığın Tanımı

Atılganlık kavramı ; bireyler arası iletişimin faydalı ve etkili bir ortamda genişlemesine olanak sağlayan davranış şekli olarak literatür de yer almaktadır. Güvenli girişimcilik, kendine saygı duyan bireylerin kendilerinin gerçekleştirdiği güvenli davranış olarak tanımlanmaktadır. Atılgan özelliğe sahip bireylerin genel özelliklerini çerçevesel olarak değerlendirdiğimizde, aktif bir şekilde karşısındakini veya bulunduğu ortamı dinleyebilen, yeri geldiğinde ve doğru zamanda tartışan ve yardımlaşarak bulunduğu sosyal çevre içerisindeki diğer bireylerle işbirliği içerisine giren birey olarak da tanımlanabilir (Dervişoğlu,2018).

Voltan'a (1980) göre, iletişimin bir gerekliliği ve özelliği haline gelen atılganlık, iletişim kurma yolundaki engelleri bir bir yıkan utangaçlık ve saldırganlık gibi karakteristik özelliklerinin orta noktasında bulunmaktadır.

Bu sebeptendir ki atılganlığı sosyal gelişimimizi tamamlamamız yolunda önemli bir rol oynayan önemli bir kavram olarak tanımlamamız yerinde olacaktır(Dervişoğlu,2018).

Atılganlık, bireyin davranışlarının birçok kesişim noktasını kapsayan iç içe girmiş bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Atılgan davranış biçimi olarak karşımıza çıkan bu durum, hem kişinin kendi yaşam tarzıyla ilgili kişinin Özsel tatminkarlık hissini, ayrıyeten farklı insanlarla olan münasebetlerinin niteliğini etkilediğini söylemek mümkündür(Kiraz E. 2016).

Atılgan davranış şekilleri bireyler arası sosyal ve yerel ilişkilerde eşitliği korumakla yükümlüdür. Kişilerin yersiz endişelerden tamamen arındırılmış bir biçimde fikirlerini rahatça ve dürüstçe beyan edebilmesini, kendini haklarını başkalarına ihtiyaç duymadan savunabilmesini ve kendisinin dışında kalan diğer bireylerin haklarına, özgürlüklerine ve

duygularına da saygı çerçevesi içerisinde değerlendirerek, kendi haklarını önemli ölçüde kullanabilmesini etkin hale getirir(Kiraz,2016).

Lazarus (1973) tarafından atılğan davranışın temel anlamda dört ana özelliği olduğu bildirilmiş ve bu özellikler saygı ve hoşgörü çerçevesi altında ricada bulunabilme, özellikle “hayır” diyebilme, pozitif ve negatif durumlarda kendi hislerini ifade edebilme ve bir davranışı etkin rol alarak başlatma, devam ettirme ve sonlandırma yeteneği olarak gruplandırılmıştır(Kiraz,2016).

Balzer-Riley (1996)’ye göre atılğan tutumlar, farklı bireylere saygılı davranışlar sergilerken bireylerin kendisine de öz saygısını eksik etmeyen daima pozitif, ılımlı, net bir şekilde esnekt ve güvenli olarak fikirlerini ve hissettiklerini özgürce başkalarına bağlı kalmadan dile getirme yeterliliğidir (Worret,2000 Akt. Kiraz,2016).

1966 yılında kavramsal açıdan Lazarus ve Wolpe tarafında ilk kez ortaya sürülen atılğanlık kavramı, kişilerin sadece içe kapanık eylemler için değil, ayrıca farklı bireylerle ilgili davranış ve tutumlarda da saygı çerçevesi içerisinde dostça yaklaşımda bulunulmasına dikkat çekmek maksadı ile kullanılmıştır. Bireylerarası iletişimde kullanılan üç ana temel tutum ve davranış vardır. Bu tutumların ilki, bireyin başkalarından tamamen bağımsız bir şekilde yalnız kendini benimsemesidir ve birey bu evrede herkesi dışlayarak kendini yalnızlaştırır. Bir diğer tutum ise, önceki durumun tersi olarak nitelendirebileceğimiz bireyin kendini ön planda tutmak yerine pasif rol alır ve kendini olayın arka planında tutarak kendinden farklı inşalara öncelik tanınmasıdır. Bir diğer ve sonuncu tutum ise, bireyin kendini ön planda tutması ile beraber, farklı insanları da göz önünde bulundurup değerlendirerek onlara fırsatlar tanıyıp ikisinin ortasında bozulmaz bütünlüğe dayalı denge parçası oluşturur be bu da bu atılğanlık ana kaynaklarından bir tanesini göstermektedir(Arkan,2016).

1981 yılında Langrish'in de dile getirdiği gibi, atılganlık temelinde tüm bireylerin özgürlük gibi temelde hakkı olduğunu savunan, insanların kendileri dışında kalan bireylerin hak ve görüşlerine saygı duyup onları görmezden gelmeden bireysel kararlarını rahat bir şekilde karşıdakine aktarma şeklidir. Yüksek atılganlık seviyesine sahip olan bireylerin genel özelliklerinden bir tanesi, farklı bireylerin haklarına önem veren ve değerlendiren yeri geldiğinde de kendi haklarının çeşitli çerçeveler çatısı altında farkına varmasıdır(Arkan,2016).

1.2.2 Atılganlık Davranış Biçimleri

İnsanlar için varlığı ve önem noktası bir hayli eski yıllara dayanmasına rağmen iletişimin özel ilgi alanı haline gelmesi içinde bulunduğumuz teknoloji çağı olarak adlandırılan yüzyılın yeniliğidir. İletişim olgusunun bireyin yaşamını temel bazda ilgilendiren önemli bir konu olduğunu dikkate alacak olduğumuzda bu olguyu çeşitli birbirinden farklı alanlar içinde azalan ve artan önemine göre kontrol etmek gerekir. Öyle ki iletişim yetenekleri, bireyler arası ilişkilerin üst seviyede olduğu meslek branşlarında başarı için üst düzey olan konulardan birisidir. İnsanlar bulunmuş oldukları sosyal hayatlarında sürekli çevreleriyle etkileşim içinde bulunmakta ve duygu ve fikirlerini farklı bireylere aktararak iletişimde bulunmaktadır. Bu iletişimin kalitesi ise içinde bulunulan sosyal ortama uygun davranma becerisi olarak tanımlanan sosyal yeteneklere bağlıdır. Bu becerilere bakıldığında önemli bir yere sahip olan atılganlık, ilişki modeli olumsuz iki uç nokta olan “saldırgan tutumlara” ve “çekingen tutumlara” a karşılık, pozitif bir tutum modeli olarak kabul görmektedir. Bireylerin gündelik hayatlarındaki iletişimlerinde de önemli rol üstlenmektedir (Deryahanoğlu,2014).

1.2.2.1 Pasif-çekingen davranış

Atılganlık davranış türlerinden ilki olarak göze batan bu davranış türü edilgen ve dolaylı bir tutum içerisinde olduğu kabul edilmektedir. Webster utangaçlığı, tanımadığı insanlar karşısında kendini rahat bir biçimde yansıtamamak olarak tanımlamıştır(Deryahanoğlu,2014).

Bu tip bireylerde yukarıdaki tanım baz alındığında görülebilecek bazı durumlar vardır. Bunlar;

-Kendisini inkâr eder ve öz eleştiriye kendine uzak görür.

-Duygularına karşı gerçeklerden uzak bir yaşam sürdürür.

-İstediği hedeflere ulaşamaz.

-Tanımadığı insanlar kendisi hakkında karar verir, buna karşı herhangi bir durum sergilemeden susar.

-Sürekli öfke ve kaygı durumuyla karşı karşıyadır.

-Kendini sürekli zayıf gördüğünden dolayı alçak ses tonu kullanır.

- Karşılaştığı durumlar karşısında temkinlidir ve sürekli sorunlardan kaçır.

-Kendi duygularına önem vermeme durumundadır.

1.2.2.2 Saldırgan davranış

Bireyin kendi hak ve özgürlüklerini korumada, fikirlerini ve inanç kaynaklarını genellikle dürüstlük çerçevesinden uzak bir ortamda olarak hoş olmayan ve sosyal çevresinde bulunan diğer insanların özgürlüklerini görmezden gelerek dile getirme tarzıdır. Saldırgan tutumlarla kendini anlatmaya çalışan bireyler, duygularını ortaya çıkarmalarına ve kendilerine değer vermelerine karşı, diğer bireylerin fikir ve kararlarına önem vermeyerek ve o insanların da söz sahibi olduğunu unutarak kendilerinin dışında kalan bireylere zarar vermekten başka herhangi faydalı bir iş yapmazlar.(Deryahanoğlu,2014)

Saldırganlığın asıl amacı; kişi üzerinden baskı kurma, sürekli kazanma isteği ve diğer bireyleri kaybetmeye zorlamadır. Sürekli kazanan pozisyonda olma isteği, diğer kişileri

hor görme, aşağılık duyguna maruz bırakma, küçük düşürücü hareketlerde bulunma ve onlara hakim isteği olmak ile garantilenmiştir(Deryahanoğlu,2014).

Saldırgan davranışlarını gözler önüne koyan bireyler hem kendi fikirlerini ifade etmekte hem de kendisiyle tartışan bireyin fikirlerini beyan etmesini engelleyerek duyguların doğru bir şekilde anlaşılabilmesinin önüne geçmektedir.

Saldırganlık düzeyi yüksek olan bireyler ise şu şekilde davranır;

- Hiç düşünmeden insanları kırarak kendisini daima haklı çıkarma çabasıdadır.
- Duygularını egosundan dolayı tanıyamaz hale gelir.
- Başkaları adına seçim yapmaktan çekinmez ve onlar yerine karar verir.
- Kendisini diğer insanlardan üstün konumda görür.
- Amaca ulaşabilmek için başkaldırır, insanları rencide etme ve kırma eğilimine girer.
- İnsanları haksız çıkarmak ve onları bastırmak için yüksek ses tonu kullanır.
- konulurken naif bir dilden kaçınır ve Argo ve kaba kelimeler kullanır.

1.2.2.3 Atılgan Davranış

Bireylere ve meydana gelen diğer olaylara reaksiyon göstermenin farklı bir yöntemi de atılganlık davranışdır. Davranış tarzlarının bu modelinin temsilcileri duygularını olduğu gibi kimseden çekinmeden net bir şekilde ifade ederler. Fakat bunu saldırgan bireylerin aksine kırıcı davranışlardan uzak ve düşmanlık sergileyen davranış ve tutumların dışında gerçekleştirirler. Fikirlerini ve isteklerini diğer bireylerden bağımsız halde dile getirerek, anında ve dürüstçe net bir şekilde belirtirler.

Kendileri ve başka bireyler için daima ılımlı ve pozitif yönde düşünürler. Başkalarının fikirlerine ve fikirleri beyan etmelerine saygı çerçevesi içerisinde davranırlar. Bireylerin kendi kendine düşünebilme, düşündüğünü karşısındakine rahat bir şekilde aktarmaktadır, onun düşüncelerini anlama durumu toplumsal hayatın temel taşlarını oluşturmaktadır. Bireyler kendilerinde var olan bu gizil seviyesine göre sosyal çevresinde bulunan insanlarla olan ilişkilerinin niteliğini şekillendirerek öz benliğinin gelişimi hususunda kritik bir rol üstlenerek bu evreye önemli katkılar sağlamaktadır.

Kişinin, iletişimdeki yetenek ve davranışlara paralel olarak kurduğu ilişkiler yeri geldiğinde kendilerini önu kesilmiş, öfke düzeyi yüksek, huzursuzluk gibi istenmeyen ve takdir edilmeyen hisleri yaşamalarına sebep olduğu gibi dingin, esnek, huzurlu ve doygun bir hayat sürmelerine de temellerini ortaya çıkartabilir(Deryahanoğlu,2014).

- Birey bu davranışta kendi uygularını tanır ve ne istediğini bilir.
- Olaylara karşı daima dürüştür.
- İsteddiği amaca ulaşmakta çok yönlüdür ve bu çok yönlülük sayesinde istediği hedeflere çok rahat ulaşır.
- Kendi kararlarını bağımsız bir şekilde verir, kendi seçimlerini bağımsız yapar.
- Özgüveni karşılaştığı her olayda yüksektir.
- İçinden geldiği gibi doğal ve sıkmayan bir konuşma tarzına sahiptir.
- Hem kendisini hem de başkalarını kırmamak için gerekli çabayı sarf eder.

Atılğan insanlar kendisi dışındaki insanların da hakları olduğunu farkına vara, bunun ile birlikte kendi özgürlüklerini de sahiplenip değerlendiren, farklı kişilerin haklarını ihlal etmeden kendi haklarını gözetten ve kullanan insanlardır(Arı, 1989).

Atılganlık seviyesine sahip bir bireyi genel hatlarıyla incelenecek olduğunda aşağıdaki tanımlamalara yer verilmektedir(Deryahanoğlu,2014).

Atılgan birey, benlik saygısından taviz ve ödün vermeden, hata ve negatif yönlerini kabul edip ve doğruluğuna kanaat getirdiği konuda ısrarcı olabilir. Gruplarla olan ilişkilerinde kendini içten duygularla temsil edip, yapmacık tavırlardan uzak bir şekilde olarak ifade edebilir. Zor kullanma ve fiziksel güce dayanan tutumlar sergilemekten kaçınır. Fiziksel davranışların dışında düşmanlık ve saldırganlık tutumlar ve ifadeler içeren duygularını net bir şekilde ifade edebilir. Diğer bireyleri gereksiz ve durduk yere küçümseme ve cezalandırma için fırsat kollama tutumunda hiçbir zaman olmaz.

Diğer kişilerin kendisi açısından uygun olmayan bir durum ile karşı karşıya kaldığında rahatlıkla hayır diyebilir. Fensterheim ve Baer'den aktarıldığına göre, atılgan olan bireylerin dört ana temel özelliğinden söz edilmektedirler(Deryahanoğlu,2014).

1.2.3 Atılgan Davranış Tarzının Öğeleri

Atılgan davranış tarzını sistematik bir çerçeve içerisinde irdeleyip gözlemleyen davranış bilimciler, atılgan bir eyleme pozitif yönde katkıda bulunan bazı ana temel nokta sayılabilecek öğeler olduğu sonucuna varmışlardır. Araştırmacıların bu çerçeve içerisinde incelemiş oldukları öğeler temel alındığında; bu öğeler temel anlamı ile sağlıklı iletişim için pusula görevi üstlenmektedir. Alberti ve Emmons (2002) da etnik ve kültürel etkenlerin atılganlık kavramı üzerindeki etkisini göz önünde bulundurulması gerektiğini savunarak atılgan derecede sayılabilecek bir eylemdeki temel husu ve öğeleri şöyle sıralamışlardır(Ercan,2010);

1.2.3.1 Göz Teması

Bireyin konuşurken hangi yöne nasıl bir odakla baktığı çok önemli bir husustur. Konuşulan bireyle göz teması sağlamak konuşma sırasındaki içtenliği ifade etmekle birlikte, ona saygı gösterildiği anlamını taşır ve karşı tarafa söylenenleri daha etkili hale getirir.

Konuşma esnasında başka tarafa bakmak yâda gözlerini konuşan kişinin odağından ayırmak karşıdaki kişinin ciddiye alınmadığı hissine veyahut kendisine güven duyulmadığı fikirlerine kapılmasını sebebiyet verir. Bunların dışında çok ısrarlı bir bakış açısıyla bakmak da karşıdaki kişiye rahatsızlık verebilir ve anlaşmazlık durumuna zemin hazırlayabilir(Ercan,2010).

1.2.3.2 Vücut Duruşu

Herhangi bir bireyle bir konu hakkında tartışırken veya konuşurken bunu karşılıklı yapmak yüz ifadelerinin dışında vücudu da konuşulan kişiye çevirmek gerekmektedir. İletişim kalite düzeyini arttırmak ve daha etkili bir iletişim kurmak için, konuşulan kişinin yapısına göre oturuş ve duruş pozisyonu almak veya ayakta durmak da anlamlı olabilir. Örnek verecek olursak; uzun boylu yetişkin ile küçük bir çocuk arasındaki gerçekleşen konuşmada yetişkinin bireyin çocuğun boyunun kısa olduğundan dolayı çocuğa doğru eğilip konuşmasını eğik pozisyonda gerçekleştirmesi çocuğun istekliliğini ve kişiye olan saygısını da artırır. Fakat bireyin hakkını savunmasını kendisini ifade etmesini gerektiren ortamlarda durum farklılık gösterebilir(Ercan,2010).

1.2.3.3 Mesafe / Fiziksel temas

Kültürel ve sosyal anlamda hemen hemen her toplumda, yakınlık hareketlerine ve konuşma esnasında kurulan farklı anlamlar taşıdığı gözlenmektedir. İklimsel faktörler yönünden bile değerlendirildiğinde, karşılıklı konuşmada iki kişi arasındaki mesafenin karasal ve soğuk geçen iklimli bölgelerde daha üst seviyelerdeyken, iklimleri sıcak bölgelerde bu seviyenin daha düşük olduğu gözlemlenmektedir. Örneğin; Avrupa ülkelerinde cinsiyet fark etmeden iki kişi arasında kurulan fiziksel mesafenin ok yakın olması ve kucaklama herkes tarafında normal karşılanırken, Müslüman ülkelerde ise farklı cinsiyetler arasında bu denli yakın mesafeli iletişim sağlayan hareketler kabul görmeyebilmektedir(Ercan,2010).

1.2.3.4 El ve Vücut Hareketleri

İletişimde konuşmayı uygun el ve vücut hareketleri yani jest ve mimikler ile konuşmaya destek sağlamak, mesaja açıklık kazandırmak ve sıcak bir ilişki kazandırmaktadır. Bunların dışında; konuşmacının net, özgüveni yüksek ve doğal olduğunu göstermektedir. Genelde kültürle bağdaştırılan jest ve mimiklerin, anlatılan konunun veya olayın içeriğine anlam zenginliği ve güç kattığı da kabul görmektedir(Ercan,2010).

1.2.3.5 Yüz ifadesi

İletilen mesajın etkili bir şekilde karşıya iletilmesi için iletenin yüz ifadesinin de iletilen mesaja uygun olması gerekmektedir. Çok sevdiğimiz bir dostla konuşma gerçekleştirirken kaşları çatıp surat asmanın uygun kabul edilmemesi gibi, yüz ve kelimelerin de aynı şeyi göstermesi gerekmektedir(Ercan,2010).

1.2.3.6 Ses Tonu (iniş, çıkış, yükseklik)

Her birey için ayarlaması iyi dizayn edilmiş bir ses tonu hem ikna edici hem de ürkütücülükten uzaktır. Tekdüzeliliğiyle bir fısıltı gibi konuşulduğunda ciddiye alınmayabilen birey, ses tonunu yükselttiği zaman; muhatabı savunma noktasına getirip iletişimi amacından uzaklaştırabilmektedir. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda sesi üç farklı boyutta hayal edip; sesin tonunu (yumuşak yada öfkeli), vurgusunu yada iniş-çıkışını ve yüksekliğini kontrol edip tekdüzelikten kaçınmalıdır(Ercan,2010).

1.2.3.7 Akıcılık

Yapılan ve meydana gelen iletişimlerde söylemek istenilen şeyin karşı tarafça etkili bir şekilde anlaşılması için akıcı ve net cümleler kurarak dikkat çeken bir konuşma yapmanın çok daha anlam kazandırma ve söylenen konu ve fikirlerin iyi analizi için etkili olduğu gözlenmiştir. Akıcı konuşma egzersizleri yapılırken en önemli kriter olarak kabul edilen otuz saniye süreyle hiç ara vermeyip duraksamadan spontane bir şekilde konuşmak, konuşmaya iyi girişte iyi bir başlangıç olarak kabul edilmektedir(Ercan,2010).

1.2.3.8 Zamanlama

Atılğan davranış, uygun zamanda yapılıp yerine göre hareket edilirse ve yerinde yapılırsa daha kullanılabilir ve etkili hale gelmektedir(Ercan,2010).

1.2.3.9 Dinleme

Atılğan bir dinleyiş tarzı göstermek, farklı bireylerle pasif noktalardan uzaklaşarak aktif olarak ilgilenmeyi zorunluluk haline getirmektir. İletişim kavramının çatısı altında bulunan dinleme olayı, diğer insana olan saygının ifadesi olarak benimsenmektedir. Başka uğraşları bir kenara bırakarak, mümkünse göz teması kurarak, işittiğini aldığını dinlenen kişiye göstermek için gerektiğinde başıyla onay vererek, hemen yorum yapmadan önce anlamaya çalışarak dinlemek; atılğan dinlemeyi ifade eden öğrenilebilir ve geliştirilebilir bir yetenektir(Ercan,2010).

1.2.3.10 Düşünceler

Atılğanlığın doğrudan gözlenmesi olanaklar dâhilinde olmayan bir diğer ögesi de düşünme ve hayal etme süreci olarak kabul edilmektedir. Bu süreci New Yorklu psikolog Albert Ellis A-B-C olarak şıklar çatısı altında gözlemlemiş ve gruplamıştır. (A)'da olay meydana gelmeye başlamakta; (B)'de kişi bunu görüp içgüdüsel olarak kendine göre yorumlamakta , (C)'de ise, kişi yapılan olaya veya meydana gelen duruma göre tepkisini göstermektedir. Kişisel gelişimde de katkıda bulunan temel faktörlerden biri olan B şikkı, yani algılama ve düşünce süreci işin en çetrefilli ve uygulanması bir o kadar zor olan kısmıdır. Temeline inecek olduğumuzda, kişinin atılğan davranış sergileyebilmesini, kendini ifade etmesine engel durum teşkil eden olumsuz düşünce kalıplarını yok etmeye yönelik bir çaba içermektedir(Ercan,2010).

1.2.3.11 İçerik

Yalandan uzak ve kendiliğinden gelişen ifadenin ön planda tutulan atılğan eylemlerde, içerik çok diğer ögelere nazaran arka planda kalmaktadır. Atılğan bir birey olabilmek için; kültürel ortamı da göz arda etmeden neyin, kime ve nasıl söylenildiğine dikkat

edip mutlaka doğruluğu kesinleşmiş ve iyi analiz edilmiş sade sözcüklerle kişinin kendisini ifade etmesi gerekmektedir(Ercan,2010).

1.2.4 Atılganlığın Önemi

Modern dünya toplumlarında bireylere sosyal yön kazandıran ve onların bedensel ve ruhsal sağlığını dengeli kılmada sporun bağdaştırıcı özelliği olarak kabul edilen atılganlığın önemli bir yer aldığı bilinen bir gerçektir. Kaçar, Yıldırım ve Balkır (1980)'inde belirttiği üzere gelişmeye devam eden ülkelerin hatırı sayılır kısımlarında, boş zamanları değerlendirmede % 70 oranında spora yönlendiği yapılan çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur. Yine son zamanlarda araştırmacıların üzerine yoğunlaştığı bir diğer önem arz eden konunun da "sosyal becerilerin önemi" konusu olduğu yapılan araştırmalarla gözler önüne serilmektedir. Bu sosyal beceriler ele alındığına adeta sosyal becerilerin gözbebeği haline gelen atılganlık, çok yönlü sosyo-kültürel doğası ile araştırılmıştır.

Atılganlık, özellikle insanlar arası ilişkilerin kabiliyet ve niceliğinin geliştirilmesinde temel uyumun değişmez bir parçası olarak değerlendirilerek sosyal beceri alanında önemli bir yer edinmiştir(Kirschner ve Galassi,1983).

1.2.5 Atılganlığın Spor Kavramı Açısından Önemi

Atılganlık kavramının spora açılan önem penceresini inceleyecek olursak; atılganlığın bireylerin spor etkinliklerinde yer almalarının beden, ruh ve karakteristik yapısını geliştirmede ve ileri seviyelere taşımada, iradeyi güçlü hale getirmede, grup çalışmasını kolaylaştırılmış hale getirmede, karşılıklı yardımlaşma ve hoşgörüyü sağlamada, kendine güveni mümkün hale getirmede, bireyin kendisini denetlemede ve diğer bireylere duyulması gereken saygıyı öğrenmede önemli katkılar sağladığı, sporda atılgan bireyler olmalarında önemli bir rol oynadığı yapılan önemli araştırmaların bulgularında yer almaktadır (Kapıkıran,1993).

1.2.6 Atılgan Bireylerin Özellikleri

Bireylerin psikolojik yönden kendilerini daha iyi yönde hissetmeleri gerek kendileriyle gerekse de sosyal çevreleri ile mümkün mertebede uyumluluk çerçevesi içerisinde olmaları gerekmektedir. Söz konusu uyumun meydana gelebilmesi için de doğru yönde ve sağlıklı ortamlarda harekete geçirilen bir etkileşim metoduna ihtiyaç duyulduğu yadsınamaz bir gerçektir. Sağlıklı iletişimin olmazsa olmazlarından biri olarak görülen atılganlık kavramı, bireyin duygu, düşünce, ilgi ve arzularının tamamen içten gelen, doğrudan ve sade bir şekilde ifadelerini kapsar. Yapılan bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, atılgan kişilik özelliklerini barındıran bireyler hayatlarını idam ettirirken diğer bireylere nazaran daha sağlıklı, mutlu ve başarıya doymuş bir biçimde devam ettirebilmektedirler (Göktürk,2009 Akt. Hocalar,2018).

Literatürde taraması yapıldığında atılgan insanların sahip oldukları özelliklere yönelik birçok görüş ortaya konulmuştur. Benton (1999), atılgan bireylerin temel özelliklerini aşağıdaki gibi açıklamıştır;

- İfade etmek istediğini dolaylamadan, sakınmadan doğrudan cümlelerle aktarır,
- Önem verir izlenimi sergileyerek dikkatli bir dinleyicidir,
- Konuştuğu diğer bireylerle göz teması kurabilir, yerine uygun jestlerle doğal herkes tarafından anlaşılabilir sözel ifadeler ve “tok” bir ses tonu ile uygun mimikler kullanır,
- Özgüveni sürekli yüksektir, diğerlerinin tutumları ile kendisini tehdit etmelerine ve korkutmalarına imkân vermez,
- Diğer insanları küçümsemekten daima kaçınır, etkisi altına almaya çalışmak yerine onlara saygı duyarak tehditkâr davranışlardan uzak durur,

- Herhangi bir şeyin doğru olmadığından kuşkulandığında soru sorar ve açıklama ister,

- Diğer insanların kendisini kullanmasına ne olursa olsun asla fırsat vermez,

- Stres kaynakları ile etkin şekilde mücadele edip üstesinden gelebilir, süslü kelimelere ihtiyaç duymadan duygu ve düşüncelerini ifade edebilir,

- Diğerleri ile her zaman aynı düşünceyi paylaşmayacağını beyan eder, fikirlerini olumlu ancak kestirip atmadan önemseyerek açıklayabilir,

- Tercih yapması gereken durumlarda uygun olarak “evet” ya da “hayır” diyebilir, elit bir davranışa sahip ancak gerekli durumlarda serttir ve işe yarar neticeleri tartışabilir,

- Yakın bağlar kurmaya özen gösterir, pek çok bireylerarası ihtiyaçlarını belirler ve giderebilmek adına elinden gelenin en iyisini yapar,

- Kendi hayati kararlarını ve tercihlerini yapar ve hayallerini gerçekleştirir,

- Olumlu ve olumsuz hislerini dolaylama yapmadan uygun ve dürüstçe aktarabilir,

- Eskiye takılmadan kendisini periyodik olarak sürekli geliştirir,

- Performans ve iş tatmini yüksektir

II.BÖLÜM

MATERYAL YÖNTEM

Araştırmada kullanılan model, araştırma grubu, verilerin toplanması ile ilgili yapılan çalışmalar ve araştırmada kullanılan istatistiksel teknikler açıklanmıştır.

II.1.Araştırmanın Modeli

Araştırma mevcut durumu ortaya çıkarmayı amaçlayan betimsel taramaya yönelik bir yöntem kullanılmıştır.

II.2.Araştırma Grubu

Araştırma grubunda 2019-2020 yılında Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda Öğrenim gören Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümünde 192, Spor Yöneticiliği Bölümünde 412, Antrenörlük Bölümünde 154 toplamda 758 öğrenci bulunmaktadır. Araştırmada 141 Kadın ve 263 Erkek olmak üzere toplamda 404 Öğrenciye anket uygulanmıştır.

II.3.Verilerin Toplanması

Araştırmayla ilgili belirlenen amaçlara ulaşabilmek için gerekli olan veri toplama araçları sırası ile aşağıda belirtilmiştir.

-Araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu,

-Yıldırım ve İlhan (2010) tarafından Türkçeleştirilip, güvenirlik ve geçerlilik çalışmasının yapıldığı 17 sorudan oluşan Genel Öz yeterlilik Ölçeği Kullanılmıştır

-Rathus (1973) tarafından geliştirilen, Voltan (1980) tarafından Türkçeleştirilip, güvenirlik ve geçerlilik çalışmasının yapıldığı 30 maddeden oluşan Rathus Atılganlık Ölçeği Kullanılmıştır.

II.3.1. Kullanılan Ölçekler

II.3.1.1. Kişisel Bilgi Formu

8 sorudan oluşan kişisel bilgi formu, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören bireylerin kişisel özelliklerini (cinsiyet, yaş, bölüm, sınıf, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, gelir düzeyi durumu, aktif olarak spor yapma durumu) belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilmiştir.

II.3.1.2. Rathus Atılganlık Ölçeği (RAÖ)

1973 yılında Rathus tarafından, kişilerarası ilişkilerde atılganlığın ölçülmesi amacıyla geliştirildi. Ölçeğin Türkçe geçerlilik ve güvenirlik çalışması 1980 yılında Voltan tarafından yapılmıştır. Bu döküm farklı kültürlere uygulanması, kısa oluşu ve değerlendirmesinin kolay oluşu gibi avantajlar taşımaktadır. RAÖ, 30 maddeden oluşan bir ölçek olup, alınan toplam puanlar -90 ile +90 arasında değişmektedir. Her madde de 6'lı likert tipinde seçenek bulunmakta ve seçenekler -3 ile +3 arasında puan almaktadır (-3 bana hiç uymuyor, -2 bana oldukça uymuyor, -1 bana pek uymuyor, +1 bana biraz uyuyor, +2 bana oldukça uyuyor, +3 bana çok iyi uyuyor). Ölçekten alınan puana göre, -90 ile +10 puan arası çekingen, +10 ile + 90 puan arası atılgan davranış olarak değerlendirilmektedir(Aktaş,2016).

Envanterin ülkemizdeki güvenirlik çalışması Hacettepe üniversitesi, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü, 2. sınıf öğrencilerinden 37 kişiye 15 er günlük arayla döküm verilerek yapılmıştır. Testin tekrarı güvenirlik katsayısı Pearson Momentler çarpımı ilgileşim formülü kullanılarak elde edilmiş ve sonuç $r = 0.92$ olarak bulunmuştur(Aktaş,2016).

Ayrıca envanterin iki yan metoduyla da güvenirliği saptanmıştır. Spearman - Brown eşitliği kullanılarak öğrencinin döküm sonuçlarından elde edilen güvenirlik katsayısı $r = 0.77$ olarak bulunmuştur(Voltan, 1980). Geçerlik ve güvenirlik çalışması ilgili yaş grubuna tekrar yapılmış ve Cronbach Alpha değeri 0,74 olarak bulunmuştur(Aktaş,2016).

II.3.1.3. Genel Öz Yeterlilik Ölçeği

Araştırmada Yıldırım ve İlhan (2010) tarafından Türkçeleştirilip, güvenirlik ve geçerlilik çalışmasının yapıldığı 17 maddeden oluşan GÖYÖ kullanılmıştır. Ölçeğin 23 maddeden oluşan orijinal hali Sherer ve arkadaşları (1982) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin orijinal formunun güvenirlik katsayısı 0,86'dır. Bazı çalışmalarda bu değer 0,68 ile 0,91 arasında bulunmuştur. Ölçek “genel öz yeterlilik” ve “sosyal öz yeterlilik olmak üzere iki faktörlü bir yapıdan oluşmaktadır. Özgün hali 14 dereceli olan ölçek daha sonra beşli likert ölçeğe dönüştürülmüştür(Acar,2019).

Yıldırım ve İlhan (2010) yaygın olarak kullanılan 17 maddelik Genel Öz yeterlilik Ölçeği üzerinde çalışma yapılmasını tercih etmiştir. 17 maddelik ölçek önce Türkçe 'ye çevrilmiş, daha sonra geçerlilik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır. Yapılan çalışmada öz değeri 1'in üzerinde bulunan üç faktör belirlenmiştir. Bu faktörler sırasıyla “Başlama”, “Yılmama” ve “Sürdürme Çabası-Israr” olarak adlandırılmıştır.

Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach alfa) 0,80 olarak hesaplanmıştır. Yine ölçeğin her bir maddesi iç tutarlılık katsayısı 0,79 ile 0,81 arasında değişmektedir. Yıldırım ve İlhan'ın (2010) yaptığı geçerlilik ve güvenirlik çalışmasında testin Türkçe formu geçerli ve güvenilir ve önceki çalışmalarla tutarlı bulunmuştur(Acar,2019).

Bu çalışmada kullanılan GÖYÖ'ü “hiç“ ve “çok iyi” arasında cevapların verilebildiği beşli likert hali kullanılmıştır. Hiç: 1 puan, Çok az: 2 puan, Yeterince: 3 puan, İyi: 4 puan ve Çok iyi: 5 puan olarak hesaplanırken, ters puanlamada ise; Hiç: 5 puan, Çok az: 4 puan, Yeterince: 3 puan, İyi: 2 puan ve Çok iyi: 1 puan olarak hesaplanmaktadır. Ölçekte bulunan 1, 3, 8, 9, 13. ve 15. sorular doğrudan puanlanmaktadır. 2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 14, 16 ve 17. maddeler ters olarak puanlanmaktadır. Her sorunun puanı 1 ile 5 puan arasında

değişmekte olup toplam puan 17 ile 85 puan arasında değişmektedir. Puanın artması özyeterlilik algısının arttığını ifade etmektedir(Acar,2019).

II.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler bilgisayarda SPSS (Statistical Package For Social Scientists for Windows Release 22) programında analiz edilmiş, manidarlığı $p<0.05$ düzeyinde sınanmıştır. Verilerin analizinde atılganlık analizlerinde ($p>0,05$) parametrik dağılım olması münasebetiyle t ve one way Anova testleri öz yeterlilik düzeylerinde ise, ($P<0.05$) nonparametrik dağılım olması münasebetiyle Man-Whitney U ve Kruskal-Wallis H testleri uygulanmıştır.

III.BÖLÜM

BULGULAR

III.1. Araştırma Grubunun Kişisel Özelliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 1:Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları

	Cinsiyet	n	%
	Kadın	141	34,9
	Erkek	263	65,1
	Toplam	404	100,0

Tablo 1’de katılımcıların cinsiyetlere göre dağılımları yer almaktadır. Buna göre; katılımcıların 141(%34,9)’i kadın ve 263(%65,1)’ü ise erkektir.

Tablo 2: Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Dağılımları

	Yaş	n	%
	18 Yaşa Kadar	57	14,1
	19-20 Yaş Arası	160	39,6
	21-22 Yaş Arası	128	31,7
	23 Yaş ve Üzeri	59	14,6
	Toplam	404	100,0

Tablo 2’de Katılımcıların yaş değişkenine göre dağılımları yer almaktadır. Buna göre: katılımcıların 57(%14,1) ‘ si 18 yaşa kadar, 160(%39,6)’sı 19-20 yaş arası, 128(%31,7)’si 21-22 yaş arası ve 59(%14,6)’sı 23 yaş ve üzeri şeklindedir.

Tablo 3: Katılımcıların Bölüm Değişkenine Göre Dağılımları

	Bölüm	n	%
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	96	23,8
	Spor Yöneticiliği I.Öğretim	123	30,4
	Spor Yöneticiliği II.Öğretim	44	10,9
	Antrenörlük I.Öğretim	111	27,5
	Antrenörlük II.Öğretim	30	7,4
	Toplam	404	100,0

Tablo 3’de katılımcıların bölüm değişkenine göre dağılımları yer almaktadır. Buna göre; katılımcıların 96(%23,8)’ sı Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Bölümünde, 123(%30,4)’ü Spor Yöneticiliği I.Öğretim Bölümünde, 44(%10,9)’ü Spor Yöneticiliği II.Öğretim Bölümünde, 111(%27,5)’i Antrenörlük I.Öğretim Bölümünde ve 30(%7,4)’u Antrenörlük II.Öğretim Bölümünde öğrenim görmektedir.

Tablo 4: : Katılımcıların Sınıf Değişkenine Göre Dağılımları

	Sınıf	n	%
	1.Sınıf	162	40,1
	2.Sınıf	111	27,5
	3.Sınıf	66	16,3
	4.Sınıf	65	16,1
	Toplam	404	100,0

Tablo 4’de katılımcıların sınıf değişkenine göre dağılımları yer almaktadır. Buna göre; katılımcıların 162(%40,1)’si 1.sınıf, 111(%27,5)’i 2.sınıf, 66(%16,3)’sı 3.sınıf ve 65(%16,1)’i 4.sınıf düzeyinde öğrenim gördükleri görülmektedir.

Tablo 5: Katılımcıların Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımları

	Baba Eğitim Durumu	n	%
	Okur Yazar Değil	19	4,7
	Okur Yazar	19	4,7
	İlkokul Mezunu	157	38,9
	Ortaokul Mezunu	81	20,0
	Lise Mezunu	92	22,8
	Üniversite Mezunu	36	8,9
	Toplam	404	100,0

Tablo 5’de Katılımcıların baba eğitim durumu değişkenine göre dağılımları yer almaktadır. Buna göre; katılımcıların 19(%4,7)’u Okuryazar değil, 19(%4,7)’u okuryazar 157(%38,9)’si İlkokul mezunu, 81(%20,0)’i ortaokul mezunu, 92(%22,8)’si Lise Mezunu ve 36(%8,9)’sı Üniversite Mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Katılımcıların Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımları

	Anne Eğitim Durumu	n	%
	Okur Yazar Değil	64	15,8
	Okur Yazar	29	7,2
	İlkokul Mezunu	157	38,9
	Ortaokul Mezunu	91	22,5
	Lise Mezunu	53	13,1
	Üniversite Mezunu	10	2,5
	Toplam	404	100,0

Tablo 6’da Katılımcıların anne eğitim durumu değişkenine göre dağılımları yer almaktadır. Buna göre; katılımcıların 64(%15,8)’ü Okuryazar değil, 29(%7,2)’si okuryazar 157(%38,9)’si İlkokul mezunu, 91(%22,5)’i ortaokul mezunu, 53(%13,1)’ü Lise Mezunu ve 10(%2,5)’u Üniversite Mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 7: Katılımcıların Gelir Durumu Değişkenine Göre Dağılımları

	Gelir Düzeyi	n	%
	Düşük	75	18,6
	Orta	297	73,5
	Yüksek	32	7,9
	Toplam	404	100,0

Tablo 7’de katılımcıların gelir durumları düzeylerine göre dağılımları yer almaktadır. Buna göre; katılımcıların 75(%18,6)’i düşük, 297(%73,5)’si orta ve 32(%7,9)’si yüksek gelir düzeylerine sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 8: Katılımcıların Aktif Spor Yapıp Yapmama Değişkenine Göre Dağılımları

	Aktif Spor Yapıp Yapmama	n	%
	Evet	215	53,2
	Hayır	189	46,8
	Toplam	404	100,0

Tablo 8’de katılımcıların aktif spor yapıp yapmama değişkenine göre dağılımları yer almaktadır. Buna göre; katılımcıların 215(%53,2)’i aktif olarak spor yaparken 189(%46,8)’u ise aktif olarak spor yapmadığını görülmektedir.

Tablo 9: Katılımcıların Atılganlık ve Öz Yeterlilik Düzeylerini Gösteren One-Sample Kolmogorov-Smirnov Testi

	Atılganlık	Öz Yeterlilik			
		Başlama	Yılmama	Sürdürme	Toplam
n	404	404	404	404	404
Mean	12,2723	31,0272	18,0792	,3292	49,4356
Std.Deviation	21,02640	7,67011	3,98243	3,35390	10,64395
Kolmogorov-smirnov Z	1,018	1,440	1,914	2,288	1,296
P	,251	,032	,001	,000	,049

Tablo 9’da katılımcıların One-Sample Kolmogorov-Smirnov testi sonuçları görülmektedir. Buna göre atılganlık analizlerinde ($p>0,05$) parametrik dağılım olması münasebetiyle t ve one way Anova testleri öz yeterlilik düzeylerinde ise, ($P<0.05$) nonparametrik dağılım olması münasebetiyle Man-Whitney U ve Kruskal-Wallis H testleri uygulanmıştır.

III.2. Araştırma Grubunun Atılganlık Düzeylerine İlişkin Bulgular

Tablo 10: Katılımcıların Genel Olarak Atılganlık Ölçeğine Toplam Puanına Ait, Ss Değerine İlişkin Sonuçları

	n	$\bar{X}$	Ss	Min.	Max.	Envanterden Alınabilecek En Düşük ve En Yüksek Puan
Atılganlık	404	12,2723	21,02640	-64,00	90,00	-90 ile +90

Tablo 10’da katılımcıların genel olarak atılganlık puan ortalamaları görülmektedir. Buna göre; araştırmaya katılan öğrencilerin atılganlık puan ortalamaları $\bar{X} = 12,2723$ olarak bulunmuştur. Ölçekten alınan $\bar{X} = 12,2723$ değer, ölçekten alınabilecek değerler göz önüne alındığında (Ölçekten alınan puana göre -90 ile +10 puan arası çekingen, +10 ile +90 arası atılgan davranış) atılgan düzeyleri yüksek ve atılgan davranış olarak adlandırabiliriz.

Tablo 11: Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Atılganlık Düzeyi Toplam Puanına İlişkin t Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	Ss	t	p-değeri
Atılganlık	Kadın	141	9,7234	21,63796	-1,789	0,74
	Erkek	263	13,6388	20,60300		

Tablo 11’de katılımcıların cinsiyet değişkenine göre atılganlık düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığı t testi ile incelenmiştir. İnceleme sonucunda; kadınların atılganlık puan

ortalamaları $\bar{X} = 9,7234$ ve erkeklerin ise $\bar{X} = 13,6388$ olarak tespit edilmiştir. Buna göre; katılımcıların cinsiyet değişkenine göre atılganlık düzeylerinde anlamlı bir fark tespit edilememiştir($p>0,05$).

Tablo 12 : Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Atılganlık Düzeyi Toplam Puan Ortalamalarına İlişkin one way Anova testi sonuçları

	Yaş	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P-Değeri	Fark
Atılganlık	18 yaşa kadar	57	11,6842	16,12469	400	1,110	,345	YOK
	19-20 yaş arası	160	13,1688	19,86439				
	21-22 yaş arası	128	13,4453	22,40845				
	23 yaş ve üzerisi	59	7,8644	24,78421				

Tablo 12’de katılımcıların yaş değişkenine göre atılganlık düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığı one way anova testi ile incelenmiştir. İnceleme sonucunda; 18 yaşa kadar olan katılımcıların atılganlık puan ortalamaları $\bar{X} = 11,6842$, 19-20 yaş arası olanların $\bar{X} = 13,1688$, 21-22 yaş arası olanların $\bar{X} = 13,4453$ ve 23 yaş ve üzeri olanların ise $\bar{X} = 7,8644$ olarak tespit edilmiştir. . Buna göre; katılımcıların yaş değişkenine göre atılganlık düzeylerinde anlamlı bir fark tespit edilememiştir($p>0,05$).

Tablo 13: Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Bölüm Değişkenine Göre Atılganlık Düzeyi Toplam Puan Ortalamalarına İlişkin one way Anova testi sonuçları

	Öğrenim Gördüğü Bölüm	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P-Değeri	Fark
Atılganlık	Öğretmenlik	96	11,0938	20,18550	403	,395	,813	YOK
	Yöneticilik I.	123	11,7154	20,81595				
	Yöneticilik II.	44	11,6818	27,92496				
	Antrenörlük I.	111	14,3784	19,02346				
	Antrenörlük II	30	11,4000	20,80882				

Tablo 13’de katılımcıların öğrenim gördükleri bölüm değişkenine göre atılganlık düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığı one way anova testi ile incelenmiştir. İnceleme sonucunda ; katılımcılardan öğretmenlik bölümünde öğrenim görenlerin puan ortalamaları $\bar{X} = 11,0938$, Yöneticilik I.’de öğrenim görenlerin $\bar{X} = 11,7154$,Yöneticilik II’de öğrenim görenlerin $\bar{X} = 11,6818$, Antrenörlük I’de öğrenim görenlerin $\bar{X} = 19,02346$ ve Antrenörlük II.’de öğrenim görenlerin ise $\bar{X} = 20,80882$ olarak tespit edilmiştir. Buna göre; katılımcıların Öğrenim Gördükleri Bölüm değişkenine göre atılganlık düzeylerinde anlamlı bir fark tespit edilememiştir($p > 0,05$).

Tablo 14 : Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Atılganlık Düzeyi Toplam Puan Ortalamalarına İlişkin one way Anova testi sonuçları

	Öğrenim Gördüğü Sınıf	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P-Değeri	Fark
Atılganlık	1.Sınıf	162	10,9815	17,01131	403	1,007	,390	YOK
	2.Sınıf	111	15,1441	24,40933				
	3.Sınıf	66	10,7727	19,52891				
	4.Sınıf	65	12,1077	24,97319				

Tablo 14’de katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre atılganlık düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığı one way anova testi ile incelenmiştir. İnceleme sonucunda; 1.Sınıfta öğrenim gören katılımcıların atılganlık puan ortalamaları $\bar{X} = 10,9815$, 2.sınıfta öğrenim görenlerin $\bar{X} = 15,1441$, 3.sınıfta öğrenim görenlerin $\bar{X} = 10,7727$ ve 4.sınıfta öğrenim görenlerin ise $\bar{X} = 12,1077$ olarak tespit edilmiştir. Buna göre; katılımcıların Öğrenim Gördükleri Sınıf değişkenine göre atılganlık düzeylerinde anlamlı bir fark tespit edilememiştir($p > 0,05$).

Tablo 15 : Katılımcıların Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Atılgnlık Düzeyi Toplam Puan Ortalamalarına İlişkin one way Anova testi sonuçları

	Baba Eğitim Durumu	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P-Değeri	Fark
Atılgnlık	Okuryazar değil	19	6,2632	14,12186	403	,0899	,481	Yok
	Okuryazar	19	17,5263	23,96379				
	İlkokul	157	11,0127	21,43086				
	Ortaokul	81	12,8395	20,32699				
	Lise	92	14,5109	21,01151				
	Üniversite	36	11,1667	22,28068				

Tablo 15’de katılımcıların baba eğitim durumu değişkenine göre atılgnlık düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığı one way anova testi ile incelenmiştir. İnceleme sonucunda ;Baba Eğitim Durumu Okuryazar olmayan katılımcıların atılgnlık puan ortalamaları $\bar{X} = 6,2632$, Okuryazar olanların $\bar{X} = 17,5263$, İlkokul mezunu olanların $\bar{X} = 11,0127$, ortaokul mezunu olanların $\bar{X} = 12,8395$ Lise Mezunu olanların $\bar{X} = 14,5109$ ve Üniversite Mezunu olanların ise $\bar{X} = 11,1667$ olarak tespit edilmiştir. Buna göre; katılımcıların Baba Eğitim Durumu değişkenine göre atılgnlık düzeylerinde anlamlı bir fark tespit edilememiştir($p > 0,05$).

Tablo 16 : Katılımcıların Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Atılgnlık Düzeyi Toplam Puan Ortalamalarına İlişkin one way Anova testi sonuçları

	Anne Eğitim Durumu	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P-Değeri	Fark
Atılgnlık	Okuryazar değil	64	12,3750	20,08514	403	,078	,996	YOK
	Okuryazar	29	14,3103	20,93374				
	İlkokul	157	11,8981	20,83765				
	Ortaokul	91	11,8571	21,21298				
	Lise	53	12,7547	23,32126				
	Üniversite	10	12,8000	20,53074				

Tablo 16’da katılımcıların anne eğitim durumu değişkenine göre atılgnlık düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığı one way anova testi ile incelenmiştir. İnceleme sonucunda ;Anne Eğitim Durumu Okuryazar olmayan katılımcıların atılgnlık puan ortalamaları $\bar{X} = 12,3750$,

Okuryazar olanların $\bar{X}=14,3103$, İlkokul mezunu olanların $\bar{X}=11,8981$, ortaokul mezunu olanların $\bar{X}=11,8571$ Lise Mezunu Olanların $\bar{X}=12,7547$ ve Üniversite Mezunu olanların ise $\bar{X}=12,8000$ olarak tespit edilmiştir. Buna göre; katılımcıların Anne Eğitim Durumu değişkenine göre atılgnlık düzeylerinde anlamlı bir fark tespit edilememiştir($p>0,05$).

Tablo 17 : Katılımcıların Gelir Düzeylerini Hissetme Durumu Değişkenine Göre Atılgnlık Düzeyi Toplam Puan Ortalamalarına İlişkin one way Anova testi sonuçları

	Gelir Düzeylerini Hissetme Durumu	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P-Değeri	Fark
Atılgnlık	Düşük	75	12,1467	19,50169	403	3,185	,042	2-3
	Orta	297	13,2559	21,02577				
	Yüksek	32	3,4375	22,98939				

Tablo 17’de katılımcıların gelir düzeylerini hissetme durumu değişkenine göre atılgnlık düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığı one way anova testi ile incelenmiştir. İnceleme sonucunda; 18 yaşa kadar olan katılımcıların Gelir Düzeylerini Hissetme Durumu Düşük Olanların atılgnlık puan ortalamaları $\bar{X} = 12,1467$, Orta olanların $\bar{X} = 13,2559$ ve Yüksek olanların ise $\bar{X} = 3,4375$ olarak tespit edilmiştir. . Buna göre; katılımcıların Gelir Düzeylerini Hissetme Durumu değişkenine göre atılgnlık düzeylerinde anlamlı bir fark tespit edilmiştir($p<0,05$). Buna göre katılımcıların gelir düzeylerini orta hissedenlerin yüksek hissedenlere oranla atılgnlık puan ortalamaları daha yüksektir.

Tablo 18 : Katılımcıların Aktif Olarak Spor Yapma Durumu Değişkenine Göre Atılgnlık Düzeyi Toplam Puanına İlişkin t Testi Sonuçları

	Spor Yapma	n	$\bar{X}$	Ss	t	p-değeri
Atılgnlık	Evet	215	11,5581	21,85434	-,728	,467
	Hayır	189	13,0847	20,06991		

Tablo 18’de katılımcıların aktif olarak spor yapma durumu değişkenine göre atılgnlık düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığı t testi ile incelenmiştir. İnceleme sonucunda;

katılımcılardan aktif olarak spor yapanların atılganlık puan ortalamaları $\bar{X} = 11,5581$ ve aktif olarak spor yapmayanların ise $\bar{X} = 13,0847$ olarak tespit edilmiştir. Buna göre; katılımcıların Aktif Olarak Spor Yapma Durumu değişkenine göre atılganlık düzeylerinde anlamlı bir fark tespit edilememiştir($p>0,05$).

III.3. Araştırma Grubunun Öz Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Bulgular

Tablo 19 : Katılımcıların Genel Olarak Öz yeterlilik Ölçeği Alt Boyutları ve Toplam Puanına Ait , Ss Değerine İlişkin Sonuçları

Özyeterlilik Ölçeği Alt Boyutları	n	$\bar{X}$	Ss	Min.	Max.	Envanterden Alınabilecek En Düşük ve En Yüksek Puan
Başlama Boyutu	404	31,0272	7,67011	9,00	45,00	9-45
Yılmama Boyutu	404	18,0792	3,98243	5,00	25,00	5-25
Israr Boyutu	404	,3292	3,35390	0,00	9,00	3-15
Toplam Puan	404	49,4356	10,64395	19,00	79,00	17-85

Tablo 19’da katılımcıların genel olarak öz yeterlilik ölçeği alt boyutları ve toplam puanına ilişkin puan ortalamaları görülmektedir. Buna göre katılımcılar; öz yeterlilik ölçeği alt boyutlarından başlama boyutunda $\bar{X} = 31,0272$, yılmama boyutunda $\bar{X} = 18,0792$, ısrar boyutunda $\bar{X} = ,3292$ ve öz yeterlilik toplam puan ortalamalarında ise $\bar{X} = 49,4356$ puan ortalamalarına sahip oldukları görülmektedir. Katılımcıların öz yeterlilik ölçeği alt boyutları ve toplam puan ortalamaları ölçek alabilecekleri değerler (Öz yeterlilik ölçeği alt boyutlarından başlama boyutunda en düşük değer 9, en yüksek değer 45, yılmama boyutunda en düşük değer 5, en yüksek değer 25, ısrar boyutunda en düşük değer 3, en yüksek değer 15 ve toplam puan ortalamalarında da en düşük 17, en yüksek ise 85 puan) göz önüne alındığında katılımcıların özyeterlilik alt boyutlarında başlama ve yılmama alt boyutlarında orta seviyenin üzerinde, ısrar alt boyutunda düşük ve öz yeterlilik toplam puanında ise orta seviyede öz yeterlilik düzeyine sahip oldukları söylene bilinir.

Tablo 20 : Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Genel Öz yeterlilik Düzeylerinin Alt Boyutları ve Toplam Puanına İlişkin Man-Whitney U Testi Sonuçları

Özyeterlilik Ölçeği Alt Boyutları	Cinsiyet	n	Main Rank	Man-Whitney U	Z	p-değeri
Başlama Boyutu	Kadın	141	203,38	18418,000	-,110	,912
	Erkek	263	202,03			
Yılmama Boyutu	Kadın	141	200,17	18212,500	-,295	,768
	Erkek	263	203,75			
Israr Boyutu	Kadın	141	206,47	17982,000	-,503	,615
	Erkek	263	200,37			
Toplam Puan	Kadın	141	201,27	18367,500	-,156	,876
	Erkek	263	203,16			

Tablo 20’de katılımcıların cinsiyet değişkenine göre genel öz yeterlilik düzeylerinin alt boyutları ve toplam puanına ilişkin Man-Whitney U testi sonuçları görülmektedir . Buna göre katılımcıların genel öz yeterlilik alt boyutlarından başlama boyutunda kadınların $\bar{X} = 203,38$ erkeklerin ise $\bar{X} = 202,03$, yılmama alt boyutunda kadınların $\bar{X} = 200,17$ erkeklerin ise $\bar{X} = 203,75$, ısrar alt boyutunda kadınların $\bar{X} = 206,47$, erkeklerin ise $\bar{X} = 200,37$ özyeterlilik toplamda ise kadınların $\bar{X} = 201,27$, erkeklerin ise $\bar{X} = 203,16$ puan ortalamalarına sahip oldukları görülmektedir. Buna göre; katılımcıların cinsiyet değişkenine göre genel öz yeterlilik düzeylerinin alt boyutları ve toplam puan ortalamaları açısından anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir($p>0,05$).

Tablo 21 :Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Genel Öz yeterlilik Düzeylerinin Alt Boyutları ve Toplam Puanına İlişkin Kruskal-Wallis H Sonuçları

Özyeterlilik Alt Boyutları	Yaş	n	Mean Rank	X ²	Df	P-Değeri	Fark
Başlama Boyutu	18 yaşa kadar	57	213,25	3,688	3	,297	Yok
	19-20 yaş arası	160	200,97				
	21-22 yaş arası	128	210,77				
	23 yaş ve üzerisi	59	178,32				
Yılmama Boyutu	18 yaşa kadar	57	214,85	4,127	3	,248	Yok
	19-20 yaş arası	160	207,73				
	21-22 yaş arası	128	202,88				
	23 yaş ve üzerisi	59	175,55				
Israr Boyutu	18 yaşa kadar	57	195,39	,373	3	,946	Yok
	19-20 yaş arası	160	204,20				
	21-22 yaş arası	128	205,19				
	23 yaş ve üzerisi	59	198,94				
Toplam Puan	18 yaşa kadar	57	210,40	4,407	3	,221	Yok
	19-20 yaş arası	160	202,29				
	21-22 yaş arası	128	211,97				
	23 yaş ve üzerisi	59	174,89				

Tablo 21’de katılımcıların yaş değişkenine göre genel öz yeterlilik alt boyutları ve öz yeterlilik toplam puanına ilişkin Kruskal-Wallis H testi sonuçları görülmektedir. Buna göre katılımcıların genel özyeterlilik alt boyutlarından başlama alt boyutunda 18 yaşa kadar olan katılımcıların $\bar{X} = 213,25$, 19-20 yaş arası olanların $\bar{X} = 200,97$, 21-22 yaş arası olanların $\bar{X} = 210,77$ ve 23 yaş ve üzeri olanların ise $\bar{X} = 178,32$, yılmama alt boyutunda 18 yaşa kadar olan katılımcıların $\bar{X} = 214,85$, 19-20 yaş arası olanların $\bar{X} = 207,73$, 21-22 yaş arası olanların $\bar{X} = 202,88$ ve 23 yaş ve üzeri olanların ise $\bar{X} = 175,55$, ısrar alt boyutunda 18 yaşa kadar olan katılımcıların $\bar{X} = 195,39$, 19-20 yaş arası olanların $\bar{X} = 204,20$, 21-22 yaş arası olanların $\bar{X} = 205,19$ ve 23 yaş ve üzeri olanların ise $\bar{X} = 198,94$, Öz yeterlilik toplam puanlarda ise, 18 yaşa kadar olan katılımcıların $\bar{X} = 210,40$, 19-20 yaş arası olanların $\bar{X} = 202,29$, 21-22 yaş arası olanların $\bar{X} = 211,97$ ve 23 yaş ve üzeri olanların ise $\bar{X} = 174,89$ puan ortalamalarına sahip oldukları görülmektedir. Buna göre; katılımcıların yaş değişkenine göre genel öz

yeterlilik düzeylerinin alt boyutları ve toplam puan ortalamaları açısından anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir($p>0,05$).

Tablo 22 : Katılımcıların Öğrenim Gördüğü Bölüm Değişkenine Göre Genel Öz yeterlilik Düzeylerinin Alt Boyutları ve Toplam Puanına İlişkin Kruskal-Wallis H Sonuçları

Özyeterlilik Alt Boyutları	Öğrenim Gördüğü Bölüm	n	Mean Rank	X ²	Df	P-Değeri	Fark
Başlama Boyutu	Öğretmenlik	96	228,59	9,406	4	,052	Yok
	Yöneticilik I.	123	193,38				
	Yöneticilik II.	44	168,08				
	Antrenörlük I.	111	204,05				
	Antrenörlük II	30	201,15				
Yılmama Boyutu	Öğretmenlik	96	223,97	10,437	4	,034	1-2 1-3 3-5
	Yöneticilik I.	123	191,20				
	Yöneticilik II.	44	164,61				
	Antrenörlük I.	111	204,89				
	Antrenörlük II	30	226,82				
Israr Boyutu	Öğretmenlik	96	208,05	2,011	4	,734	Yok
	Yöneticilik I.	123	199,23				
	Yöneticilik II.	44	216,56				
	Antrenörlük I.	111	192,78				
	Antrenörlük II	30	213,48				
Toplam Puan	Öğretmenlik	96	231,16	12,430	4	,014	1-2 1-3
	Yöneticilik I.	123	190,83				
	Yöneticilik II.	44	163,66				
	Antrenörlük I.	111	201,83				
	Antrenörlük II	30	218,10				

Tablo 22’de katılımcıların öğrenim gördüğü bölüm değişkenine göre genel öz yeterlilik alt boyutları ve öz yeterlilik toplam puanına ilişkin Kruskal -Wallis H testi sonuçları görülmektedir. Buna göre katılımcıların genel öz yeterlilik alt boyutlarından başlama alt boyutunda öğretmenlik bölümünde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 228,59$, Yöneticilik I. öğretimde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 193,38$, Yöneticilik II. Öğretimde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 168,08$, Antrenörlük I. Öğretimde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 204,89$ ve Antrenörlük II. Öğretimde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 226,82$, yılmama alt boyutunda öğretmenlik bölümünde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 223,97$, Yöneticilik I. öğretimde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 191,20$, Yöneticilik

II. Öğretimde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 216,56$, Antrenörlük I. Öğretimde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 204,89$ ve Antrenörlük II. Öğretimde öğrenim görenlerin ise $\bar{X} = 226,82$, ısrar alt boyutunda öğretmenlik bölümünde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 208,05$, Yöneticilik I. öğretimde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 199,23$, Yöneticilik II. Öğretimde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 216,56$, Antrenörlük I. Öğretimde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 199,23$ ve Antrenörlük II. Öğretimde öğrenim görenlerin ise $\bar{X} = 213,48$, Öz yeterlilik toplam puanlarda ise, öğretmenlik bölümünde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 231,16$, Yöneticilik I. öğretimde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 190,83$, Yöneticilik II. Öğretimde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 163,66$, Antrenörlük I. Öğretimde öğrenim görenlerin $\bar{X} = 201,83$ ve Antrenörlük II. Öğretimde öğrenim görenlerin ise $\bar{X} = 218,10$ puan ortalamalarına sahip oldukları görülmektedir. Buna göre; katılımcıların öğrenim gördüğü bölüm değişkenine göre genel öz yeterlilik düzeylerinin alt boyutlarından yılmama ve toplam puan ortalamaları açısından anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Katılımcıların öğrenim gördüğü bölüm değişkeninde öz yeterlilik alt boyutlarından yılmama alt boyutunda öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin spor yöneticiliği I. öğretim ve II. öğretim bölümlerinde öğrenim gören öğrencilere oranla ve spor yöneticiliği II. öğretimde öğrenim gören öğrencilerin de antrenörlük II. öğretimde öğrenim gören öğrencilere oranla daha yüksek, öz yeterlilik toplam puanında ise; öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin spor yöneticiliği I. öğretim ve II. öğretimde öğrenim gören öğrencilere oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 23 : Katılımcıların Öğrenim Gördüğü Sınıf Değişkenine Göre Genel Öz yeterlilik Düzeylerinin Alt Boyutları ve Toplam Puanına İlişkin Kruskal-Wallis H Sonuçları

Özyeterlilik Alt Boyutları	Öğrenim Gördüğü Sınıf	n	Mean Rank	X ²	Df	P-Değeri	Fark
Başlama Boyutu	1.Sınıf	162	229,49	16,587	3	,001	1-2
	2.Sınıf	111	172,62				1-3
	3.Sınıf	66	193,29				1-4
	4.Sınıf	65	195,62				
Yılmama Boyutu	1.Sınıf	162	225,35	11,098	3	,011	1-2
	2.Sınıf	111	181,25				1-3
	3.Sınıf	66	188,45				
	4.Sınıf	65	196,10				
Israr Boyutu	1.Sınıf	162	192,44	4,967	3	,174	Yok
	2.Sınıf	111	207,93				
	3.Sınıf	66	193,17				
	4.Sınıf	65	227,76				
Toplam Puan	1.Sınıf	162	226,43	13,862	3	,003	1-2
	2.Sınıf	111	175,18				1-3
	3.Sınıf	66	188,39				
	4.Sınıf	65	203,85				

Tablo 23’de katılımcıların öğrenim gördüğü sınıf değişkenine göre genel öz yeterlilik alt boyutları ve öz yeterlilik toplam puanına ilişkin Kruskal -Wallis H testi sonuçları görülmektedir. Buna göre katılımcıların genel öz yeterlilik alt boyutlarından başlama alt boyutunda 1.sınıfta öğrenim görenlerin $\bar{X} = 229,49$, 2.sınıfta öğrenim görenlerin $\bar{X} = 172,62$, 3.sınıfta öğrenim görenlerin $\bar{X} = 193,29$ ve 4.sınıfta öğrenim görenlerin ise $\bar{X} = 195,62$ ve, yılmama alt boyutunda 1.sınıfta öğrenim görenlerin $\bar{X} = 225,35$, 2.sınıfta öğrenim görenlerin $\bar{X} = 181,25$, 3.sınıfta öğrenim görenlerin $\bar{X} = 188,45$ ve 4.sınıfta öğrenim görenlerin ise $\bar{X} = 196,10$, ısrar alt boyutunda boyutunda 1.sınıfta öğrenim görenlerin $\bar{X} = 226,43$, 2.sınıfta öğrenim görenlerin $\bar{X} = 207,93$, 3.sınıfta öğrenim görenlerin $\bar{X} = 193,17$ ve 4.sınıfta öğrenim görenlerin ise $\bar{X} = 227,76$, Öz yeterlilik toplam puanlarda ise, 1.sınıfta öğrenim görenlerin $\bar{X} = 226,43$, 2.sınıfta öğrenim görenlerin $\bar{X} = 175,18$, 3.sınıfta öğrenim görenlerin $\bar{X} = 188,39$ ve

4.sınıfta öğrenim görenlerin ise $\bar{X} = 203,85$ puan ortalamalarına sahip oldukları görülmektedir. Buna göre; katılımcıların öğrenim gördüğü sınıf değişkenine göre genel öz yeterlilik düzeylerinin alt boyutlarından başlama, yılmama ve toplam puan ortalamaları açısından anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir($p < 0,05$). Katılımcıların öğrenim gördüğü sınıf değişkeninde öz yeterlilik alt boyutlarından başlama alt boyutunda birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilere oranla daha yüksek, yılmama alt boyutunda birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ikinci ve üçüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilere oranla daha yüksek ve öz yeterlilik toplam puanda ise birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ikinci ve üçüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilere oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 24 :Katılımcıların Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Genel Öz yeterlilik Düzeylerinin Alt Boyutları ve Toplam Puanına İlişkin Kruskal-Wallis H Sonuçları

Özyeterlilik Alt Boyutları	Baba Eğitim Durumu	n	Mean Rank	X ²	Df	P-Değeri	Fark
Başlama Boyutu	Okuryazar değil	19	182,66	7,553	5	,183	Yok
	Okuryazar	19	162,55				
	İlkokul	157	205,80				
	Ortaokul	81	193,67				
	Lise	92	224,39				
	Üniversite	36	183,58				
Yılmama Boyutu	Okuryazar değil	19	190,55	8,138	5	,149	Yok
	Okuryazar	19	185,00				
	İlkokul	157	213,57				
	Ortaokul	81	177,20				
	Lise	92	200,59				
	Üniversite	36	231,56				
Israr Boyutu	Okuryazar değil	19	122,50	10,398	5	,065	Yok
	Okuryazar	19	210,03				
	İlkokul	157	201,42				
	Ortaokul	81	204,78				
	Lise	92	215,76				
	Üniversite	36	206,46				
Toplam Puan	Okuryazar değil	19	165,18	8,416	5	,135	Yok
	Okuryazar	19	170,63				
	İlkokul	157	207,73				
	Ortaokul	81	185,12				
	Lise	92	223,39				
	Üniversite	36	201,94				

Tablo 24’de katılımcıların baba eğitim durumu bölüm değişkenine göre genel öz yeterlilik alt boyutları ve öz yeterlilik toplam puanına ilişkin Kruskal -Wallis H testi sonuçları görülmektedir. Buna göre katılımcıların genel öz yeterlilik alt boyutlarından başlama alt boyutunda baba eğitim durumu okuryazar olmayanların puan ortalamaları $\bar{X} = 182,66$, okuryazar olanların $\bar{X} = 162,55$, ilkokul mezunu olanların $\bar{X} = 205,80$, ortaokul mezunu olanların $\bar{X} = 193,67$, lise mezunu olanların $\bar{X} = 193,67$ ve üniversite mezunu olanların ise $\bar{X} = 183,58$ yılmama alt boyutunda baba eğitim durumu okuryazar olmayanların puan ortalamaları $\bar{X} = 190,55$, okuryazar olanların $\bar{X} = 185,00$, ilkokul mezunu olanların $\bar{X} =$

213,57, ortaokul mezunu olanların $\bar{X} = 177,20$, lise mezunu olanların $\bar{X} = 231,56$ ve üniversite mezunu olanların ise $\bar{X} = 231,56$, ısrar alt boyutunda baba eğitim durumu okuryazar olmayanların puan ortalamaları $\bar{X} = 122,50$, okuryazar olanların $\bar{X} = 210,03$, ilkokul mezunu olanların $\bar{X} = 201,42$, ortaokul mezunu olanların $\bar{X} = 204,78$, lise mezunu olanların $\bar{X} = 215,76$ ve üniversite mezunu olanların ise $\bar{X} = 206,46$, Öz yeterlilik toplam puanlarda ise, baba eğitim durumu okuryazar olmayanların puan ortalamaları $\bar{X} = 165,18$, okuryazar olanların $\bar{X} = 170,63$, ilkokul mezunu olanların $\bar{X} = 207,73$, ortaokul mezunu olanların $\bar{X} = 185,12$, lise mezunu olanların $\bar{X} = 223,39$ ve üniversite mezunu olanların ise $\bar{X} = 201,94$ puan ortalamalarına sahip oldukları görülmektedir. Buna göre; katılımcıların baba eğitim durumu değişkenine göre genel öz yeterlilik düzeylerinin alt boyutları ve toplam puan ortalamaları açısından anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir ($p > 0,05$).

Tablo 25: Katılımcıların Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Genel Öz yeterlilik Düzeylerinin Alt Boyutları ve Toplam Puanına İlişkin Kruskal-Wallis H Sonuçları

Özyeterlilik Alt Boyutları	Anne Eğitim Durumu	n	Mean Rank	X ²	Df	P-Değeri	Fark
Başlama Boyutu	Okuryazar değil	64	200,28	7,76	5	,215	Yok
	Okuryazar	29	154,74				
	İlkokul	157	203,83				
	Ortaokul	91	208,45				
	Lise	53	221,92				
	Üniversite	10	177,25				
Yılmama Boyutu	Okuryazar değil	64	190,01	3,417	5	,636	Yok
	Okuryazar	29	175,02				
	İlkokul	157	204,85				
	Ortaokul	91	206,68				
	Lise	53	217,27				
	Üniversite	10	208,95				
Israr Boyutu	Okuryazar değil	64	172,27	7,444	5	,190	Yok
	Okuryazar	29	202,97				
	İlkokul	157	218,19				
	Ortaokul	91	196,69				
	Lise	53	202,20				
	Üniversite	10	202,85				
Toplam Puan	Okuryazar değil	64	188,50	7,636	5	,177	Yok
	Okuryazar	29	156,21				
	İlkokul	157	208,02				
	Ortaokul	91	207,16				
	Lise	53	222,53				
	Üniversite	10	191,10				

Tablo 25’de katılımcıların anne eğitim durumu bölüm değişkenine göre genel öz yeterlilik alt boyutları ve öz yeterlilik toplam puanına ilişkin Kruskal -Wallis H testi sonuçları görülmektedir. Buna göre katılımcıların genel öz yeterlilik alt boyutlarından başlama alt boyutunda anne eğitim durumu okuryazar olmayanların puan ortalamaları $\bar{X} = 200,28$, okuryazar olanların $\bar{X} = 154,74$, ilkokul mezunu olanların $\bar{X} = 203,83$, ortaokul mezunu olanların $\bar{X} = 208,45$, lise mezunu olanların $\bar{X} = 221,92$ ve üniversite mezunu olanların ise $\bar{X} = 177,25$ yılmama alt boyutunda anne eğitim durumu okuryazar olmayanların puan ortalamaları $\bar{X} = 190,01$, okuryazar olanların $\bar{X} = 175,02$, ilkokul mezunu olanların $\bar{X} =$

204,85, ortaokul mezunu olanların $\bar{X} = 206,68$, lise mezunu olanların $\bar{X} = 217,27$ ve üniversite mezunu olanların ise $\bar{X} = 208,95$, ısrar alt boyutunda anne eğitim durumu okuryazar olmayanların puan ortalamaları $\bar{X} = 172,27$, okuryazar olanların $\bar{X} = 202,97$, ilkokul mezunu olanların $\bar{X} = 218,19$, ortaokul mezunu olanların $\bar{X} = 196,69$, lise mezunu olanların $\bar{X} = 202,20$ ve üniversite mezunu olanların ise $\bar{X} = 202,85$, Öz yeterlilik toplam puanlarda ise, anne eğitim durumu okuryazar olmayanların puan ortalamaları $\bar{X} = 188,50$, okuryazar olanların $\bar{X} = 156,21$, ilkokul mezunu olanların $\bar{X} = 208,02$, ortaokul mezunu olanların $\bar{X} = 207,16$, lise mezunu olanların $\bar{X} = 222,53$ ve üniversite mezunu olanların ise $\bar{X} = 191,10$ puan ortalamalarına sahip oldukları görülmektedir. Buna göre; katılımcıların anne eğitim durumu değişkenine göre genel özyeterlilik düzeylerinin alt boyutları ve toplam puan ortalamaları açısından anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir($p>0,05$).

Tablo 26 : Katılımcıların Gelir Düzeylerini Hissetme Durumu Değişkenine Göre Genel Öz yeterlilik Düzeylerinin Alt Boyutları ve Toplam Puanına İlişkin Kruskal-Wallis H Sonuçları

Özyeterlilik Alt Boyutları	Gelir Düzeylerini Hissetme Durumu	n	Mean Rank	X ²	Df	P-Değeri	Fark
Başlama Boyutu	Düşük	75	209,31	1,349	2	,509	Yok
	Orta	297	203,09				
	Yüksek	32	181,02				
Yılmama Boyutu	Düşük	75	192,34	,723	2	,696	Yok
	Orta	297	205,13				
	Yüksek	32	201,91				
Israr Boyutu	Düşük	75	214,17	1,554	2	,460	Yok
	Orta	297	201,50				
	Yüksek	32	184,45				
Toplam Puan	Düşük	75	204,54	1,295	2	,523	Yok
	Orta	297	204,41				
	Yüksek	32	179,97				

Tablo 26’da katılımcıların gelir düzeylerini hissetme değişkenine göre genel öz yeterlilik alt boyutları ve öz yeterlilik toplam puanına ilişkin Kruskal -Wallis H testi sonuçları

görülmektedir. Buna göre katılımcıların genel öz yeterlilik alt boyutlarından başlama alt boyutunda gelir seviyesini düşük hissedenler $\bar{X} = 209,31$, orta hissedenler $\bar{X} = 203,09$, ve yüksek hissedenler ise $\bar{X} = 181,02$, yılmama alt boyutunda gelir seviyesini düşük hissedenler $\bar{X} = 192,34$, orta hissedenler $\bar{X} = 205,13$, ve yüksek hissedenler ise $\bar{X} = 201,91$, ısrar alt boyutunda gelir seviyesini düşük hissedenler $\bar{X} = 214,17$, orta hissedenler $\bar{X} = 201,50$, ve yüksek hissedenler ise $\bar{X} = 184,45$, Öz yeterlilik toplam puanlarda ise, gelir seviyesini düşük hissedenler $\bar{X} = 204,54$, orta hissedenler $\bar{X} = 204,41$, ve yüksek hissedenler ise $\bar{X} = 179,97$ puan ortalamalarına sahip oldukları görülmektedir. Buna göre; katılımcıların yaş değişkenine göre genel özyeterlilik düzeylerinin alt boyutları ve toplam puan ortalamaları açısından anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir ($p > 0,05$).

Tablo 27 : Katılımcıların Aktif Olarak Spor Yapma Durumu Değişkenine Göre Genel Öz yeterlilik Düzeylerinin Alt Boyutları ve Toplam Puanına İlişkin Man-Whitney U Testi Sonuçları

Özyeterlilik Ölçeği Alt Boyutları	Aktif Olarak Spor Yapma	n	Main Rank	Man-Whitney U	Z	p-değeri
Başlama Boyutu	Evet	215	216,23	17366,500	-2,522	,012
	Hayır	189	186,89			
Yılmama Boyutu	Evet	215	219,90	16576,500	-3,204	,001
	Hayır	189	182,71			
Israr Boyutu	Evet	215	194,23	18539,500	-1,528	,127
	Hayır	189	211,91			
Toplam Puan	Evet	215	216,57	17293,500	-2,584	,010
	Hayır	189	186,50			

Tablo 27’de katılımcıların aktif olarak spor yapma durumu değişkenine göre genel öz yeterlilik düzeylerinin alt boyutları ve toplam puanına ilişkin Man-Whitney U testi sonuçları görülmektedir . Buna göre katılımcıların genel öz yeterlilik alt boyutlarından başlama boyutunda aktif olarak spor yapan katılımcıların puan ortalamaları $\bar{X} = 216,23$ yapmayanların ise $\bar{X} = 186,89$, yılmama alt boyutunda aktif olarak spor yapan katılımcıların puan ortalamaları

$\bar{X} = 219,90$ yapmayanların ise $\bar{X} = 182,71$, ısrar alt boyutunda aktif olarak spor yapan katılımcıların puan ortalamaları $\bar{X} = 194,23$, yapmayanların ise $\bar{X} = 211,91$ öz yeterlilik toplamda ise aktif olarak spor yapan katılımcıların puan ortalamaları $\bar{X} = 216,57$, yapmayanların ise $\bar{X} = 186,50$ puan ortalamalarına sahip oldukları görülmektedir. Buna göre; katılımcıların aktif olarak spor yapıp yapmama değişkenine göre genel öz yeterlilik düzeylerinin alt boyutlarından başlama ve yılmama ve toplam puan ortalamaları açısından anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Katılımcıların genel öz yeterlilik alt boyutlarından başlama ve ısrar alt boyutlarında ve öz yeterlilik toplam puan ortalamaları açısından aktif olarak spor yapanların spor yapmayanlara oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

IV.BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA, ÖNERİLER

IV.1. SONUÇ

Bu araştırma, beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin atılganlık ve öz yeterlilik düzeylerini tespit ederek, atılganlık ve öz yeterlilik düzeylerinin kişisel özelliklere göre bunların farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Araştırmada elde edilen sonuçlar şunlardır;

Araştırmaya katılan öğrencilerin atılganlık puan ortalamaları $\bar{X} = 12,2723$ olarak bulunmuştur. Ölçekten alınan $\bar{X} = 12,2723$ değer, ölçekten alınabilecek değerler göz önüne alındığında (Ölçekten alınan puana göre -90 ile +10 puan arası çekingen, +10 ile +90 arası atılgan davranış) atılgan düzeyleri yüksek ve atılgan davranış olarak adlandırabiliriz. Katılımcıların atılganlık düzeylerinde; gelir düzeylerini hissetme durumu değişkeninde (gelir düzeyini orta düzeyde hissedenlerin atılganlık puan ortalamaları yüksek düzeyde hissedenlere oranla daha yüksek) anlamlı bir fark tespit edilirken, cinsiyet, yaş, öğrenim gördüğü bölüm, öğrenim gördüğü sınıf, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu ve aktif olarak spor yapma durumu değişkenlerinde ise anlamlı bir fark tespit edilememiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin öz yeterlilik ölçeği alt boyutlarından başlama boyutunda $\bar{X} = 31,0272$, yılmama boyutunda $\bar{X} = 18,0792$, ısrar boyutunda $\bar{X} = ,3292$ ve özyeterlilik toplam puan ortalamalarında ise $\bar{X} = 49,4356$ puan ortalamalarına sahip oldukları görülmektedir. Katılımcıların öz yeterlilik ölçeği alt boyutları ve toplam puan ortalamaları ölçek alabilecekleri değerler (Öz yeterlilik ölçeği alt boyutlarından başlama boyutunda en düşük değer 9, en yüksek değer 45, yılmama boyutunda en düşük değer 5, en yüksek değer 25,

ısrar boyutunda en düşük değer 3, en yüksek değer 15 ve toplam puan ortalamalarında da en düşük 17, en yüksek ise 85 puan) göz önüne alındığında katılımcıların öz yeterlilik alt boyutlarında başlama ve yılmama alt boyutlarında orta seviyenin üzerinde, ısrar alt boyutunda düşük ve öz yeterlilik toplam puanında ise orta seviyede öz yeterlilik düzeyine sahip oldukları söylene bilinir.

Katılımcıların z yeterlilik alt boyutları ve toplam puan ortalamalarında, öğrenim gördüğü bölüm (z yeterlilik alt boyutlarından yılmama alt boyutunda öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin spor yöneticiliği I.ğretim ve II.ğretim bölümlerinde öğrenim gören öğrencilere oranla ve spor yöneticiliği II.ğretimde öğrenim gören öğrencilerin de antrenörlük II. Öğretimde ğrenim gören öğrencilere oranla daha yüksek, öz yeterlilik toplam puanında ise; öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin spor yöneticiliği I. Öğretim ve II. Öğretimde ğrenim gören öğrencilere oranla daha yüksek olduğu), öğrenim gördüğü sınıf (z yeterlilik düzeylerinin alt boyutlarından başlama, yılmama ve toplam puan ortalamaları açısından anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Katılımcıların ğrenim gördüğü sınıf değişkeninde öz yeterlilik alt boyutlarından başlama alt boyutunda birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilere oranla daha yüksek, yılmama alt boyutunda birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ikinci ve üçüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilere oranla daha yüksek ve öz yeterlilik toplam puanda ise birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ikinci ve üçüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilere oranla daha yüksek olduğu) ve aktif olarak spor yapma (z yeterlilik düzeylerinin alt boyutlarından başlama ve yılmama ve toplam puan ortalamaları açısından anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Katılımcıların genel öz yeterlilik alt boyutlarından başlama ve ısrar alt boyutlarında ve öz yeterlilik toplam puan ortalamaları açısından aktif olarak spor yapanların spor yapmayanlara oranla daha yüksek olduğu) değişkenlerinde anlamlı bir fark tespit edilirken, cinsiyet, yaş, baba eğitim durumu,

anne eğitim durumu ve gelir düzeylerini hissetme durumu değişkenlerinde ise anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

IV.2 TARTIŞMA

2015 yılında Eraslan tarafından Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde öğrenimine devam eden 195 öğrenciye anket çalışmasının uygulandığı Üniversitenin Spor Bölümünde Okuyan Öğrencilerin karar verme ve atılganlık stillerinin çeşitli değişkenler çerçevesi altında incelenmesi çalışmasında elde edilen verilerin incelenip, analizi sonucunda cinsiyet değişkeni, öğrenim gördüğü bölüm değişkeni ve son olarak lisanslı spor yapma durumu değişkenlerinde ortaya çıkan veriler baz alındığında istatistiksel açılarından anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Yapılan bu çalışma çalışmamız ile paralellik göstermemektedir, göstermemesinin nedeni ise yapmış olduğumuz çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonucunda katılımcıların bazı demografik özelliklere göre atılganlık seviyesinin farklılık gösterdiğini görmekteyiz.

2012 yılında spor yapmayan ve yapan üniversitede öğrenim gören öğrencilerin atılganlık ve benlik saygısı seviyelerinin incelenmesi amacı ile yapılan çalışmada Muğla'da bir devlet üniversitesinde sırasız bir şekilde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Fen Fakültesi, Edebiyat Fakültesinden 330'u kadın ve 339'u da erkek olmak üzere toplamda 669 kişiye ulaşılan bu araştırmada spor yapanlar ve yapmayanlar arasında farklılık çerçevesinde bakıldığında ilişki bulunamamış bunun yanı sıra öğrencilerin atılganlık seviyeleri ve benlik saygı seviyeleri arasında olumlu yani bir diğer adıyla anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

2010 yılında kaya ve arkadaşları tarafından Sivas ilinde bulunan bir devlet üniversitesinde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyleri ve atılganlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacı ile yapılan çalışmada 2008-2009 eğitim öğretim döneminde yaş ortalaması 22,53 olan totalde ise 229 öğrenciye anket yöntemi uygulanmış ve elde edilen verilerin analizleri baz alınarak ortaya çıkan sonuçlarda fiziksel anlamda aktif olan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin diğerlerine nazaran atılganlık seviyelerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İncelemiş olduğumuz bu çalışma kendi yapmış olduğumuz çalışma ile paralellik arz etmektedir. Bunun sebebi ise elde ettiğimiz verilerin analizleri sonucunda Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin bizim çalışmamızda da yüksek atılganlık seviyesine sahip oldukları gözlemlenmektedir.

2014 yılında Çam ve arkadaşları tarafından, Manisa ilindeki bir devlet üniversitesinde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin çeşitli demografik özelliklere göre atılganlık seviyelerinin incelenmesi amacı ile yapılan çalışmada yaşları 18-26 olan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda 3. ve 2. sınıf olan, toplamda 122 öğrenciye anket çalışması yapılmış ve elde edilen verilerin analizleri sonucunda ise çalışmada belirtilen cinsiyet değişkeni, yaş değişkeni ve son olarak öğrenim gördükleri bölüm değişkeni baz alındığında atılganlık seviyelerinin değişmediği sonucuna varılmıştır. Yapılan bu çalışma çalışmamız ile paralellik göstermemektedir, göstermemesinin nedeni ise yapmış olduğumuz çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonucunda katılımcıların bazı demografik özelliklere göre atılganlık seviyesinin farklılık gösterdiğini görmekteyiz.

2017 yılında Akabay ve arkadaşları tarafından üniversite öğrenimine devam eden öğrencilerin Atılganlık seviyelerinin ve Beden Algısının incelenmek istendiği, Gaziantep ilinde bulunan bir Devlet üniversitesinde yaş aralıkları 18-26 olan 150'si erkek ve 150'si kadın olmak

üzere toplamda 251 öğrenciye anket yoluyla ulaşılan çalışmada elde edilen verilerin analizi sonucunda öğrenim gören öğrencilerin beden algıları yüksek seviyede bulunmuş ve bunun yanı sıra atılganlık puan seviyeleri düzeysel olarak orta seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan bu çalışma çalışmamız ile paralellik göstermemektedir, göstermemesinin nedeni ise yapmış olduğumuz çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonucunda Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin bizim çalışmamızda da yüksek atılganlık seviyesine sahip oldukları gözlemlenmektedir.

2004 Yılında Alagöl tarafından İzmir ilinde bulunan bir devlet üniversitesinde birbirinden farklı spor dallarındaki spor yapan bireylerin beden algısı ve atılganlık kavramlarının arasından ilişkinin incelemek amacı ile yapılan çalışmada Devlet üniversitesinin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Öğrenim hayatına devam eden 21'i kadın ve 67'si erkek olmak üzere toplamda 148 öğrenciye anket yolu ile ulaşılmış ve elde edilen verilerin analizi sonucunda ise genel ilgileşim çerçevesi altında öğrenim hayatına devam eden sporcuların atılganlık seviyesi ve beden algısı arasında olumlu yönde ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Yapılan bu çalışma çalışmamız ile paralellik göstermemektedir, göstermemesinin nedeni ise yapmış olduğumuz çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonucunda katılımcıların bazı demografik özelliklere göre atılganlık seviyesinin farklılık gösterdiğini görmekteyiz.

2017 yılında Reyhan ve Yarayan tarafından Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Öğrenim gören öğrenciler ile diğer bölümlerde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin Atılganlık seviyelerinin karşılaştırılması amacı ile yapılan araştırmada Siirt ilinde bulunan bir devlet üniversitesinde öğrenim gören toplamda 106 öğrenciye ulaşılmış ve anket yapılmıştır. Elde edilen verilerin analizleri sonucunda ise üniversitede öğrenim gören öğrencilerin atılganlık seviyelerinin düşük olduğu sonucuna varılmış ve ulaşılan sonuç genel bir çerçeveden

bakıldığında üniversitede öğrenim hayatına devam eden öğrencilerin atılganlık seviyeleri üzerinde sosyo-domografik değişkenler bakımında anlamlı bir etkiye sahip olmadığı anlaşılmıştır. Yapılan bu çalışma çalışmamız ile paralellik göstermemektedir, göstermemesinin nedeni ise yapmış olduğumuz çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonucunda katılımcıların bazı demografik özelliklere göre atılganlık seviyesinin farklılık gösterdiğini görmekteyiz.

2016 yılında Düşmez ve Yayıcı tarafından Üniversitede Öğrenim Gören Öğrencilerin Atılganlık Düzeylerinin Ve Cinsiyet Rollerinin Tutumlarının Çeşitli Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi amacıyla yapılan çalışmada Giresun ilinde bulunan bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 108 erkek ve 207 kadın olmak üzere 315 kişinin katılmış olduğu çalışmada katılımcılara anket uygulanmış olup bu anketlerin toplanan verilerinin analizleri sonucunda öğrenim gören öğrencilerin seviyeleri ve cinsiyet rol modelleri arasında anlamlı sayılabilecek ilişkiye rastlanmamış ve bunun dışında öğrenim gören öğrencilerin cinsiyet rolleri tutumları ve atılganlık seviyeleri ile demografik özelliklerinin bazıları arasından anlamlı sayılabilecek ilişkiler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2013 yılında Mollaoğulları ve Alptuğ tarafından Spor Yapmayan Ve Yapan Üniversite Öğrencilerinin Atılganlık Düzeyleri Ve Benlik Saygı Düzeylerinin İncelenmesi amacı ile yapılan çalışmada Muğla ilince bulunan bir devlet üniversitesinde öğrenim hayatına devam eden 330'u erkek 330'u kadın olmak üzere toplamda 669 öğrenciye anket yoluyla ulaşılmış ve bu anket verilerinden elde edilen istatistiksel rakamlara dayanarak bu çalışmanın sonucunda öğrencilerin atılganlık seviyesi ve benlik saygıları arasında ilişkiye ve farklılığa rastlanmamıştır.

2009 yılında Öztürk ve Dinçer tarafından Ebelik Ve Hemşirelik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğrencilerinin Atılganlık Düzeyleri Ve Benlik Saygısı Düzeylerinin Tespit

Edilmesi amacı ile yapılan çalışmada Adana ilinde bulunan bir devlet üniversitesinde Sağlık Yüksek okulu öğrencilerinin tümüne uygulanan anketlerden elde edilen verilerin istatistiksel analizleri sonucunda öğrencilerin %70.7 bölümünün atılgan olduğu %61.4'ünün ise benlik saygı seviyesinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Yapılan bu çalışmanın sonucuna göre elde edilen verilerin sonucuna bakıldığında kendi çalışmamız ile paralellik arz ettiğini görmekteyiz. Bu paralelliğin sebebi ise kendi çalışmamızda da öğrencilerin yüksek atılganlık seviyelerine sahip olmalarıdır.

2011 yılında Şahin tarafından Üniversiteler Arası Müsabakalarda Türkiye Şampiyonasına Katılan Güreşçilerin Atılganlık Seviyelerinin Belirlenmesi Ve Atılganlık Seviyelerinin Başarıları İle İlişkisinin Ne Durumda Olduğunu Tespit Etmek amacı ile yapılan araştırmada Türkiye’de düzenlenen üniversitelerarası Türkiye şampiyonasına katılım sağlayan 76’sı erkek ve 18’i kadın, toplamda 94 üniversite öğrencisi güreşçiye anket yoluyla ulaşılmış ve anketlerden alınan verilerin analizleri sonucunda müsabakalara katılan kadın ve erkek sporculardan ulusal ve uluslararası düzeyde derece yapıp yapmama değişkeninde, serbest ve grekoromen kategori değişkeninde ve son olarak da erkek ve kadın değişkenlerinde gruplar çerçevesinden bakıldığında atılganlık seviyeleri arasından istatistiksel bazda anlamlı bir farka ulaşılamamıştır.

2015 Yılında Gönen tarafından yapılan Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulunda Öğrenim Gören Öğrencilerin Atılganlık Düzeylerinin Ve İletişim Beceri Düzeylerinin İncelenmesi amacı ile yapılan araştırmada Antalya ilinde bulunan bir devlet üniversitesinde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunun 3 farklı bölümün birbirinden farklı sınıflarında öğrenim gören 191’i erkek ve 229’u kadın olmak üzere toplam 420 öğrenciye anket yoluyla ulaşılmış ve bu anketlerden alınan verilerin istatistiksel analizleri sonucunda ise Atılganlık seviyeleri çerçevesi altında spor yapma sıklığı, anne-babanın eğitim düzeyi, cinsiyet, spor türü,

ilgi alanı, ikamet edinilen lokasyon ve son olarak gelir düzeyi değişkenleri baz alındığında anlamlı seviyede bir farklılaşma tespit edilmiş ve bunun yanı sıra iletişim beceri düzeyi penceresinden bakıldığında spor yapma sıklığı, anne-babanın eğitim düzeyi, cinsiyet, spor türü, ilgi alanı, ikamet edinilen lokasyon ve son olarak gelir düzeyi değişkenleri baz alındığında yine atılganlık seviyesinde olduğu gibi anlamlı seviyede farklılaşma olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İncelemiş olduğumuz bu çalışma kendi yapmış olduğumuz çalışma ile paralellik arz etmektedir. Bunun sebebi ise elde ettiğimiz verilerin analizleri sonucunda Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin bizim çalışmamızda da yüksek atılganlık seviyesine sahip oldukları gözlemlenmektedir.

2016 yılında Aktaş tarafından yapılan Üniversite Öğrenimine Devam Eden Öğrencilerin Atılganlık Seviyelerinin Ve Benlik Saygı Seviyelerinin İncelenmesi amacı ile yapılan bir çalışmada Karaman ilinde bulunan bir devlet üniversitesinde öğrenim gören toplamda 392 farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencinin örneklem grubunu oluşturduğu çalışmada elde edilen verilerin istatistiksel analizleri sonucunda orta düzeyde benlik saygısına sahip oldukları ve yüksek seviyede atılganlık düzeylerine sahip oldukları sonucuna varılmıştır. Yapılan bu çalışmanın sonucuna göre elde edilen verilerin sonucuna bakıldığında kendi çalışmamız ile paralellik arz ettiğini görmekteyiz. Bu paralelliğin sebebi ise kendi çalışmamızda da öğrencilerin yüksek atılganlık seviyelerine sahip olmalarıdır.

2019 yılında Demirdöken tarafından yapılan Sutopu Branşı İle Uğraşan Sporcularının Atılganlık Seviyelerinin Belirlenmesi amacı ile yapılan çalışmada Türkiye’de farklı kulüplerde bu branşı icra eden 191 kişiye ve 268 spor yapmayan öğrenciye uygulanan anketlerden elde edilen verilerin istatistiksel analizleri sonucunda su topunu icra eden sporcuların atılganlık seviyeleri, spor ile uğraşmayan bireylere göre daha yüksek seviyede tespit edilmiş ve buna ek

olarak sutopu branşının icra eden sporcuların sosyo-demografik veriler ile atılganlık seviyesi arasında istatistiksel bazda bir anlamlılık tespit edilememiştir

2017 Yılında Doğru tarafından Beden Eğitimi Ve Spor Eğitimi Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öz Yeterlik Ve Özgüven Algıları Arasındaki İlişkinin Tespit Edilmesi amacıyla yapılan araştırmada Çorum ilinde bir devlet üniversitesinde öğrenim hayatına Üniversitesinin Spor Bilimleri Fakültesinde devam eden 141 öğrenciye anket uygulanmış ve anketlerden elde edilen verilerin analizi sonucunda öğrenim hayatına devam eden öğrencilerin öz yeterlilik ile özgüven puanları arasında zayıf sayılabilecek olumlu bir ilişkinin olduğu sonucuna varılmış ve buna ek olarak sosyo demografik değişkenler ile özgüven ve öz yeterlilik baz alındığında elde edilen puanlar arasında herhangi bir fark tespit edilememiştir. Yapılan bu çalışma çalışmamız ile paralellik göstermemektedir, göstermemesinin nedeni ise yapmış olduğumuz çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonucunda katılımcıların bazı demografik özelliklere göre öz yeterlilik seviyesinin farklılık gösterdiğini görmekteyiz.

2012 Yılında Sarı, Yenigün, Altıncı, Öztürk Tarafından Yapılan Temel Anlamda Psikolojik İhtiyaçların Tatmin Seviyesinin Sürekli Kaygı Ve Genel Öz Yeterlilik Üzerine Olan Etkisini Araştırmak amacıyla yaş ortalaması 23.33 olana toplamda 213 öğrencinin katıldığı bu çalışmada 99 Kadın ve 114 Erkek'e anket uygulanmış olup elde edilen verilerin istatistiksel sonuçlarında ana psikolojik ihtiyaçların tatmini konusunda sürekli kaygıyı ve öz yeterliliği pozitif yönde etkileyerek öğrencilerin akademik başarılarına da fayda sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

2015 yılında özer tarafından yapılan Diğer Öğretmen Adayları İle Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Karşı Öz Yeterliliklerinin Birbirinden Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi Amacıyla Yapılan Çalışmada, Beden Eğitimi ve Spor öğretmenliğinde öğrenim gören 175 kişi diğer bölümlerde öğrenim gören 729 kişi katılırken

katılımcılara dağıtılan anketlerden alınan istatistiksel verilerin sonucuna bakıldığında beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının öz yeterlik algı düzeylerinin diğer eğitim fakültesinde öğrenim hayatlarını sürdüren öğrencilerden yüksek seviyede olduğu tespit edilmiş ve bunun yanı sıra ve Öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine karşın öz yeterlik algı seviyeleri cinsiyet değişkenine açısından farklılaştığı sonucuna varılmıştır. İncelemiş olduğumuz bu çalışmada yaptığımız çalışma ile sonuçlar bakımından paralellik arz ettiğini görmekteyiz. Bu paralelliğin sebebi ise kendi çalışmamıza katılan katılımcıların öz yeterlilik seviyelerinin bazı demografik değişkenlere göre farklılaştığını görmekteyiz.

2016 Yılında Tırpan tarafından yapılan Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulunda Öğrenim Hayatına Aktif Olarak Devam Eden Öğrencilerinin Genel Öz Yeterlilikleri Ve Bireysel Yenilikçilik Arasında Var Olan İlişkiyi İncelemek amacı ile yapılan çalışmada İzmir ilinde bulunan bir devlet üniversitesi ve Manisa İlinde bulunan bir devlet üniversitesinde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının öğrenim hayatına aktif olarak devam eden Beden Eğitimi Öğretmenliği, Spor Yöneticiliği, ve Antrenörlük Eğitimi Bölümlerinin 1. Ve son sınıflarında aktif olarak öğrenci olan 462 lisans düzeyinde olan öğrenciden alınan anketlerin istatistiksel verileri sonucunda Genel Öz yeterliliklerinin sosyo demografik değişkenlerine göre istatistiksel bazda anlamlı bir farklılığa sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun yanı sıra; araştırmada yer verilen aktif öğrencilerin kişisel yenilikçilikleri ile genel öz yeterliliklerinin arasında olumlu yönde orta seviyede olan anlamlı bir ilişki durumunun varlığının söz konusu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İncelemiş olduğumuz bu çalışmada yaptığımız çalışma ile sonuçlar bakımından paralellik arz ettiğini görmekteyiz. Bu paralelliğin sebebi ise kendi çalışmamıza katılan katılımcıların öz yeterlilik seviyelerinin bazı demografik değişkenlere göre farklılaştığını görmekteyiz.

2018 yılında Çınar tarafından yapılan Turizm Rehberliği Bölümü Öğrencilerinde Mesleki Kaygı, Mesleği Yapma Niyeti ve Genel Öz yeterlilik Algısı İlişkisi inceleme amacıyla yapılan Aydın ilinde bulunan bir devlet üniversitesinde, Balıkesirde bulunan bir devlet üniversitesinde, İzmir ilinde bulunan bir devlet üniversitesinde ve son olarak Nevşehir ilinde bulunan bir devlet üniversitesinden öğrenim hayatlarının turizm rehberliğinde sürdüren toplam 537 öğrenciye anket uygulanmış olup anketlerden elde edilen verilerin istatistiksel analizi sonucunda çalışmaya katılan turizm rehberliği öğrencilerinin öz-yeterlilik inançlarının ve turist rehberliği mesleğini icra etme heveslerinin öğrenime aktif olarak devam edilen okul, turizm rehberliği bölümünü tercih etme sırasına ve akademik muvaffakiyet seviyesi durumuna göre anlam bakımında bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada öz-yeterlilik ve mesleği yapma niyeti arasında olumlu yönde ve manalı bir münasebet bulunmuştur.

2013 yılında Seçkin, Tarafından Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulunda Aktif Olarak Öğrenim Gören Ve Yüksekokulun Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Bölümünde Öğrenimini Sürdüren Öğrencilerin İleride Yapacakları Öğretmenlik Uğraşına İlişkin Öz Yeterlik Görüşlerinin İncelemek amacı ile yapılan Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Öz-Yeterlik İnançlarının İncelenmesi adlı çalışmada birbirinden bağımsız coğrafi yörelerden 10 adet devlet üniversitesinde, ilk ve son sınıfta öğrenim hayatına aktif öğrenci olarak devam eden toplam 558 beden eğitimi öğretmeni adayına anket uygulanmış anketlerden elde edilen verilerin istatistiksel analizleri sonucunda ucunda beden eğitimi öğretmen adaylarının öz-yeterlik düşüncelerinin “mümkün mertebede yeterli” seviyede olduğu sonucuna varılmış ve ayrıca sosyo-demografik değişkenlere göre beden eğitimi öğretmen adaylarının öz-yeterlik düşüncelerinin herhangi bir farklılık göstermediği, fakat eğitimini sürdürdüğü bölümü bağımsız bir kararla kendisi seçme, baba eğitim düzeyi değişkeni, düzenli spor yapıp yapmama durumları baz alındığında anlamlı farklılıkların göze çarptığı sonucuna varılmıştır. İncelemiş olduğumuz bu çalışmada yaptığımız çalışma ile sonuçlar bakımından paralellik arz ettiğini görmekteyiz. Bu paralelliğin sebebi ise

kendi çalışmamıza katılan katılımcıların öz yeterlilik seviyelerinin bazı demografik değişkenlere göre farklılaştığını görmekteyiz.

2010 yılında Karademir, Çoban, Açak ve Kafkas tarafından yapılan Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmen Adaylarının Mesleki Tasaları İle Öz-Yeterlik İdrak Seviyelerinin Arasındaki İlişki bulma amacıyla yapılan çalışmada Öğrenimine aktif olarak Bednen Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Alanında devam eden 347 gelecekte beden eğitimi öğretmenliği mesleğini icra edecek kişilere anket uygulanmış ve anketlerden elde edilen verilerin istatistiksel analizinin sonuçlarına bakıldığında öz-yeterlik durumunun bazı değişkenlere göre anlamlı ölçüde farklılık gösterdiği tespit edilmiş ve öz-yeterlik ve mesleki tasa durumları arasında orta seviyede bağıntı olduğu sonucunda varılmıştır.

2012 Yılında Bahadır, Saracoğlu, Varol, Certel tarafından yapılan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Denetim Odaklarının Ve Öz Yeterlik Düşüncelerinin İncelenmesi amacı ile yapılan çalışmada Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim ve ortaöğretim seviyesindeki çeşitli kurumlarda görev arz eden toplamda 116 beden eğitimi ve spor öğretmenine anket uygulanmış ve bu anketlerde elde edilen verilerin istatistiksel analizinden elde edilen sonuçlar baz alındığında çalışmanın sonucunda cinsiyet değişkeni ve hizmette bulunma süresi değişkenleri ile öz yeterlik seviyesi ve denetim mihrakı özellikleri arasında sayısal anlamda manidar ilişkilere rastlanmamıştır.

2016 yılında Doğan tarafından Öğretim Ortamında Öz Yeterlik Ve Kaygı Düzeylerini Ölçmek için bir devlet üniversitesinde İngilizce Öğretmenliği 1.sınıfta öğrenim gören 150 öğrenciye anket uygulanmış olup araştırmanın sonucunda öz yeterlilik ve tasa durumları arasında önem arz edebilecek bir münasebet tespit edilmiştir ve bunun yanı sıra cinsiyet ve demografik değişkenler açısından farklılıkların da öz yeterlilik ve tasa pozisyonlarında önemli bir görevi olabileceği sonucuna varılmıştır.

2008 yılında Kakmacı ve Yenilmez tarafından Matematik Öğretmenliği Bölümünden Öğrenim Hayatına Aktif Olarak Devam Eden Öğrencilerin Öğrencilerinin Öz Yeterlilik Düşünce Seviyelerini Ölçmek maksadı ile yapılan çalışmada Eskişehir ilinde bulunan bir devlet üniversitesinde Matematik Öğretmenliği bölümünde öğrenim hayatına aktif öğrenci olarak devam eden öğrenciler arasından bağımsız olarak örneklem gurubuna alınan toplam 273 öğrenciye anket uygulanmış olup anketlerden elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinin sonucunda öğrencilerin başkalarından bağımsız bir şekilde üstesinden gelebilecekleri şıklarda öz yeterlilik inanç seviyelerinin yüksek seviyelerde olduğu, başkalarına bağımlı olarak işaretledikleri maddelerde ise öz yeterlilik inanç seviyelerinin düşük düzeyde seyrettiği sonucuna varılmıştır. Bu çalışmanın sonuçları incelendiğinde kendi çalışmamız ile paralellik göstermediği tespit edilmiştir. Bunun sebebi ise yapmış olduğumuz çalışmada öğrencilerin öz yeterlilik seviyelerinin orta seviyede olduğu sonucuna ulaşılmasıdır.

2017 yılında Alan ve Biçer tarafından Öğretmen Adaylarının Kitap Okuma Alışkanlık Seviyelerinin Genel Öz Yeterlilikleri Üstündeki Etki Durumunu tespit etmek amacı ile yapılan çalışmada Kilis ilinde bulunan bir devlet üniversitesinde Türkçe öğretmenliği bölümünde aktif olarak öğrenci olan 184 öğrenciye anket yoluyla ulaşılmış ve anketlerden alınan verilerin istatistiksel sonuçların yanı sıra ve nitel yöntem baz alınarak bütüncül analiz yöntemi uygulanmış bu verilerin sonucunda bazı demografik özelliklere göre kitap okuma alışkanlıklarının cinsiyet değişkeni ile anlamlı bir farklılık bütünü içine girdiği bulunmuş; ancak sınıf seviyesi değişkeninde farklılık oluşturan bir istatistiğe rastlanmamıştır. Araştıramaya katılım sağlayan öğrencilerin öz yeterlilik ile kitap okuma ünsiyeti arasında pozitif anlamda bir münasebetin olduğu sonucuna varılmıştır.

2017 yılında Adıgüzel tarafından Üniversitede Öğrenimini Aktif Olarak Sürdüren Öğrencilerinin Genel Öz Yeterlilik Seviyeleri İle Ahlaki Erişkinlik Seviyeleri Arasındaki

Münasebeti İncelemek amacıyla yapılan çalışmada Urfa ilinde bulunan bir devlet üniversitesinin birbirinden farklı fakültelerinde aktif olarak öğrenimini sürdüren 4. Sınıf Lisans düzeyinde toplamda 495 öğrenciye anket uygulanmış olup anketlerden elde edilen verilerin istatistiksel sonuçları baz alındığında üniversite öğrencilerinin ahlaki olgunluğa ilişkin algı düzeylerinin zamanlarının çoğunda pozitif yönde seyrettiği saptanmıştır. Öğrenimine aktif olarak devam eden öğrencilerin fikirleri genel özyeterlik seviyelerinin olabildiğince üst seviyelerde olduğunu göstermiştir. Ahlaki erişkinlik ve genel öz yeterlik seviyeleri arasında gerek gerekse de bölümsel bağıntılar göz önünde bulundurulduğunda, ahlaki erişkinlik idrağı ve genel öz yeterlik seviyeleri arasında olumlu açıdan ve alt seviyelerde bir münasebetin varlığına erişilmiştir.

2017 yılında Öney tarafından yapılan Resim Öğretmen Adayı Olan Aktif Öğrencilerin Çeşitli Değişkenler Açısından Genel Öz Yeterlik Düşüncelerinin İncelenmesi amacı ile yapılan araştırmada Aydın ilinde bulunan bir devlet üniversitesinde aktif olarak öğrenim hayatına devam eden öğrencilerden oluşan 123 öğrenciye anket yoluyla ulaşılmış ve anketlerden elde edilen verilerin istatistiksel analizleri sonucunda Resim Öğretmenliği bölümündeki öğrencilerin genel özyeterlik düşüncelerinin hatırı sayılır seviyede olduğu ve araştırmaya katılım sağlayan öğrencilerin genel öz yeterlik inançlarının onların demografik değişkenlere göre anlamlı bir fark seviyesine sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. İncelemiş olduğumuz bu çalışmada yaptığımız çalışma ile sonuçlar bakımından paralellik arz ettiğini görmekteyiz. Bu paralelliğin sebebi ise kendi çalışmamıza katılan katılımcıların öz yeterlilik seviyelerinin bazı demografik değişkenlere göre farklılaştığını görmekteyiz.

IV.3. ÖNERİLER

1. Toplumda atılganlık ve öz yeterlik gibi kavramların özellikle öğrenciler tarafında tam anlamıyla bilinmesi ve bu kavramların öğrencilerin hayatlarına yansıtılması konusunda alanında uzman kişiler tarafından verilen sunum ve seminerler artırılabilir.

2. Örneklem grubu dışındaki öğrencilere de öz yeterlik ve atılganlık ile ilgili çalışmalar yapılabilir.

3. Üniversite öğrencileri kendilerine güven konusunda eksik kaldıkları için özellikle atılganlık kavramı hakkında çeşitli kitaplar okuyarak bu kavram ile ilgili daha geniş bilgiye sahip olabilir.

4. Bu çalışma cinsiyet açısından ayrı değerlendirmek üzere sadece kadınlara veya sadece erkeklere yapılabilir.

5. Özellikle son sınıf öğrencilerinin mesleğe atılması konusundaki en önemli dönemi olduğundan dolayı son sınıf öğrencilerine öz yeterlik ve atılganlık temaları çatısı altında sunum ödevleri verilebilir.

6. Öz yeterlik seviyesi yüksek olan bireyler ve atılganlık konusunda kendini ön planda tutan bireyler kişisel gelişimleri üst düzey olduğu bilindiğinden bireylere erken dönemlerde atılganlık ve öz yeterlik ile ilgili dersler verilebilir.

KAYNAKÇA

Abakay U., Alıncak F., Ay S. (2017) Üniversite Öğrencilerinin Beden Algısı Ve Atılganlık Düzeylerinin İncelenmesi Uluslararası *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 5(9), 12-19

Acar H.(2019) *Rehberlik Ve Araştırma Merkezinde Çalışan Öğretmenlerin Genel Özyeterlilik Algıları Ve İş Doyumu Düzeylerinin İncelenmesi* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Amme İdaresi Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Açak M. (1997). *Beden Eğitim El Kitabı*, Malatya: Dünya Basımevi.

Adıgüzel A.(2017) Üniversite Öğrencilerinin Ahlaki Olgunluk Düzeyleri İle Genel Özyeterlilik Düzeyleri Arasındaki İlişki *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi* 2017 – 5 (1), 1-17

Aktaş U. (2016) *Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygı Düzeyleri İle Atılganlık Düzeylerinin İncelenmesi* Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Alagül Ö. (2004) *Farklı Spor Branşlarındaki Sporcuların Atılganlık ile Beden Algısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Arı R. (1989) *Üniversite öğrencilerinin baskın ben durumları ile bazı özellik niteliklerinin ,ben durumlarına , atılganlık ve uyum düzeylerine etkisi* Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi

Arkan R. (2016) *Ergenlerin Atılganlık, Utangaçlık Ve Yalnızlık Düzeyleri* Beykent Üniversitesi SOSYAL Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim DALI Klinik Psikoloji Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Azar A. (2010) Ortaöğretim Fen Bilimleri Ve Matematik Öğretmeni Adaylarının Öz Yeterlilik İnançları *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 6, Sayı 12, 2010, 235–252

Bağcıoğlu D. (2018) *Çalışanların Özyeterliliklerinin Ve İş Yerindeki Esenlik Algılarının İşe Adanmışlıklarına Etkisi: İlaç Sektöründe Bir Araştırma*. Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Bandura A. Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review* 1977;84(2):191-215.

Bandura A. Self-efficacy in changing societies: *Cambridge university press*; 1995.

Biçer ve Alan (2017) Türkçe Öğretmeni Adaylarının Kitap Okuma Alışkanlıklarının Genel Öz Yeterlikleri Üzerindeki Etkisi *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt 19 Sayı 1

Cihan B. (2014) *Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğretmenlik Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik, Sportif Ve Öğretmenlik Özyeterlilik Algılarının İncelenmesi* Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı Yayınlanmış Doktora Tezi

Çam, İ., Özçelik, İ. Y., Çetin, B., Salman, M. ve Çekin, R. (2014). Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Değişik Demografik Özelliklere Göre Atılganlık Düzeylerinin Araştırılması. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 5(2), 46-51.

Çeber Ç . (2016) *Ankara Barosuna Bağlı Olarak Çalışan Avukatlar İle Stajyer Avukatların Genel Öz-Yeterliliklerinin, İş Ve Yaşam Doyumları Üzerindeki Etkisinin Hukuk Psikolojisi Kapsamında Değerlendirilmesi: Adil Dünya İnancının Aracı Rolü* Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Disiplinler arası Adli Bilimler Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Çetin F. (2011) Örgüt İçi Girişimcilikte Öz Yeterlilik Algısı ve Kontrol Odağının Rolü *Business and Economics Research Journal* Cilt 2 Sayı 3 2011 . 69-85

Çınar B. (2018) *Turizm Rehberliği Bölümü Öğrencilerinde Genel Öz yeterlilik Algısı, Mesleki Kaygı Ve Mesleği Yapma Niyeti İlişkisi* Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Turizm Rehberliği Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Çobanoğlu G. (2006) *Takım Sporları Ve Bireysel Spor Yapan Sporcuların Saldırganlık Düzeylerinin Belirlenmesi* Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi

Demirbolat, A. (1991) Sporun Bireysel-Toplumsal ve Siyasal Düzeyde İşlevleri". *G. Ü.Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. Beden Eğitimi ve Spor Özel Sayısı*. 7,1:145-151.

Demirdöken S. (2019) *Sutopu Sporcularının Atılganlık Düzeylerinin Belirlenmesi* Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Dervişoğlu K . (2018) *Erken Ergenlik Döneminde Algılanan Anne-Baba Tutumunun Benlik Saygısı Ve Atılganlık Düzeyi İle İlişkisi* T.C. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Deryahanoğlu G. (2014) *Kick Boks Hakemlerinin Karar Verme Ve Atılganlık Düzeylerinin Algılanan Mesleki Yeterlilik Üzerine Etkisinin İncelenmesi* Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Doğan C. (2016) Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretimi Ortamında Özyeterlilik ve Kaygı Durumları *Journal of Language and Linguistic Studies*, 12(2), 54-65; 2016

Doğru Z. (2017) Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Özgüven ve Öz yeterlilik Algıları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi *Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları Dergisi* 9(1) 2017 14-23

Eraslan M. (2015) Üniversite Spor Bölümü Öğrencilerinin Atılganlık ve Karar Verme Stilllerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt 4, Sayı 1, s. 214 - 223, Haziran 2015

Ercan Ç. (2010) Ergenlerin *Spor Yapma Alışkanlıklarının Kişilik Ve Atılganlık Özellikleri Açısından İncelenmesi* Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sporda Psiko-Sosyal Alanlar Anabilim Dalı Yayınlanmış Doktora Tezi

Esen, C.A. (2012). *Spor Yapan Ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı Ve Atılganlık Düzeylerinin İncelenmesi (Muğla Üniversitesi Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.

Gönen M. (2015) *Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeyleri İle Atılganlık Düzeylerinin İncelenmesi* Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Hocalar A.(2017) *Spor Lisesi Öğrencileri İle Diğer Liselerde Öğrenim Gören Öğrencilerin Şiddet Ve Atılganlık Eğilimlerinin Karşılaştırılması* Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hareket Ve Antrenman Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Israel E. (2007) *Öz düzenleme Eğitimi, Fen Başarısı Ve Öz yeterlilik* Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları Ve Öğretim Dalı Yayınlanmış Doktora Tezi

Kafkas M.E, Açak M., Çoban B. ve Karademir T. (2010) Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlilik Algıları İle Mesleki Kaygıları Arasındaki İlişki *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Ağustos 2010/ Cilt. 11, Sayı. 2, ss. 93–111

Kahriman, Y. (2005) Karadeniz Teknik Üniversitesi Trabzon Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Benlik Saygıları Ve Atılganlık Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *C.Ü. HemGirelik Yüksekokulu Dergisi*, 9(1): 24-32.

Kapıkıran Ş. (1993) *İçten ve Dıştan Denetimliliğe Sahip Ergenlerin Atılganlık Düzeylerinin Saptanması*. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi

Kaya, A. M., İnan, T. ve Kelleci, M. (2010). Cumhuriyet Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Atılganlık Ve Fiziksel Aktivite Düzeyleri Arasındaki İlişkininİncelenmesi. *NWSA: Sports Sciences*. 5(3), 218-226.

Kiraz E. (2016) *Ergenlerde Öfke, Atılganlık Ve İlişkili Faktörler* Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Ruh Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği Yüksek Lisans Programı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Kirscher, S. M. and Galassi, J. P. (1983). Person, Situational And Interactional Influences İn Assertive Behavior. *Journal of Counseling Psychology*. 30:335-360.

Laçın B. (2015) *Üniversite Öğrencilerinde Öz yeterlilik Ve Stresle Başa Çıkma Stratejilerinin Bilişsel Esnekliği Yordama Düzeyleri* Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Programı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Menteş A. (2008) *Lise Öğrencilerinin Atılganlık Düzeyine Sporun Etkisi* Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi

Mollaoğulları H. ve Alptuğ E.C. (2013) Spor Yapan ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı ve Atılganlık Düzeylerinin İncelenmesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 31, 2013 Güz, 135-143.

Özer T. (2015) *Beden Eğitimi İle Diğer Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Öz yeterliliklerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi* Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Reyhan S. ve Yarayan Y.E. (2017) Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencileri İle Diğer Fakülte Ve Yüksekokullarda Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin Atılganlık Düzeylerinin Karşılaştırılması *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* Sayı:10 2017: 665 – 675

Sağ Y.(2019) *Özel Hastanede Çalışan Hemşirelerin Özyeterlilikleri Ve Motivasyon Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin Değerlendirilmesi* Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Sarı İ., Yenigün Ö., Altıncı E.E., Öztürk A. (2012) Temel Psikolojik İhtiyaçların Tatmininin Genel Öz Yeterlik Ve Sürekli Kaygı Üzerine Etkisi (Sakarya Üniversitesi Spor Yöneticiliği Bölümü Örneği) *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2011, IX (4) 149-156

Suveren, S. (1991). Sporu Teşvik Eden Ekonomik ve Sosyal Faktörler. *G. Ü. Gazi. Eğitim Fakültesi Dergisi. Beden Eğitimi ve Spor Özel Sayısı*. 7,1: 191-199.

Şahin S. (2011) *Üniversiteler Arası Türkiye Şampiyonasına Katılan Güreşçilerin Atılganlık Düzeylerinin Belirlenmesi Ve Başarıları İle İlişkisinin Araştırılması* Niğde Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Ana Bilim Dalı yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Tan, Ş. (2006). *Öğretimde planlama ve değerlendirme (10. Baskı)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık

Tataker, T. (2003) *Ergenlerin Atılganlık Düzeyi ile Ruhsal Sorunları Arasındaki İlişkinin Araştırılması* İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi

Topaloğlu B. (1989) *Ana-Baba Tutumlarının ve Bazı Sosyo-Ekonomik Faktörlerinin Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Atılganlık Düzeylerine Etkisi* Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi

Tufan Z. (2016) *Fen Bilgisi Öğretmenlerinin, Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları İle Özyeterlilikleri Arasındaki İlişki* İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

Uysal İ. (2013) Eyleme Geçiren Bir Katalizör “Öz Yeterlik Algısı”: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir İnceleme *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 3, Sayı 2, 144-151

Yaycı L. ve Düşmez İ. (2016) Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Rollerı Tutumları ve Atılganlık Düzeylerinin Bazı Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt-Sayı: 18-1 Yıl: 2016

Yenilmez K., Kakmacı Ö. (2008) İlköğretim Matematik Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öz Yeterlilik İnanç Düzeyleri *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2)

EKLER**BİLİMSEL ANKET**

Sayın Katılımcı;
Değerli Katılımcı Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Öğrenim Gören Öğrencilerin

‘‘Atılganlık ve Özyeterlilik’’ Düzeylerinin İncelenmesi Konusunda bir çalışma yapmaktayım. Bu Çalışma Bilimsel bir amaçla kullanılacak olup , vermiş olduğunuz cevaplar başka bir amaçla kullanılmayacaktır. Araştırmanın amacına ulaşabilmesi, sizlerin iş birliği ve yardımlarıyla mümkün olacaktır. Araştırma açısından büyük önem taşıyan ilgi, destek ve katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Mehmet Ali Horozoğlu
(Yüksek Lisans Öğrencisi)

Kişisel Bilgiler**1. Cinsiyetiz:**

☐ Kadın ☐ Erkek

2. Yaşınız:

Lütfen Yazınız

3. Bölümünüz

☐ Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği ☐ Spor Yön. I Öğretim ☐ Spor Yön. II.Öğretim

☐ Antrenörlük Eğitimi I.Öğretim ☐ Antrenörlük Eğitimi II.Öğretim

4. Sınıfınız

☐ 1.Sınıf ☐ 2.Sınıf ☐ 3. Sınıf ☐ 4.Sınıf

5. Baba Eğitim Durmunuz

☐ Okur Yazar Değil ☐ Okur Yazar ☐ İlkokul Mezunu ☐ Ortaokul Mezunu

☐ Lise Mezunu ☐ Üniversite Mezunu ☐ Lisansüstü

6. Anne Eğitim Durmunuz :

☐ Okur Yazar Değil ☐ Okur Yazar ☐ İlkokul Mezunu ☐ Ortaokul Mezunu

☐ Lise Mezunu ☐ Üniversite Mezunu ☐ Lisansüstü

7.Gelir Düzeyinizi Nasıl Hissediyorsunuz

☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek ☐ Çok Yüksek

8.Aktif Olarak Spor Yapıyormusunuz ?

☐ Evet ☐ Hayır

RATHUS ATILGANLIK ÖLÇEĞİ

İFADELER		Bana çok iyi uyuyor.	Bana oldukça uyuyor.	Bana biraz uyuyor.	Bana pek uymuyor	Bana oldukça uymuyor	Bana hiç uymuyor
1.	Bence insanların çoğu benden daha atılgan, girişkendir.						
2.	Sıkılganlığım yüzünden karşıt cinse herhangi bir öneride bulunamıyorum ya da onların önerilerini kabul edemiyorum.						
3.	Bir lokantada isteğime göre hazırlanmamış bir yemek getirince garsona şikâyetle bulunuyorum.						
4.	Başkalarının beni kırıdıklarını fark ettiğim halde onları incitmemeye dikkat ederim.						
5.	İstemediğim bir malı almam için ısrar edilirse “hayır” demek zorluk çekerim.						
6.	Benden bir şey yapmam istendiğinde nedenini öğrenmekte ısrar ederim.						
7.	İnsanı geliştirici ve sert tartışmalara katılmak istediğim zamanlar olmuştur.						
8.	Benim durumumdaki herkes gibi ben de yükselmek için çabalarım.						
9.	Doğrusunu isterseniz insanlar beni kullanır.						
10.	Yeni tanıştığım insanlarla ya da yabancılarla rahatlıkla konuşurum.						
11.	Karşıt cinsten çekici birine ne söyleyeceğimi çoğu kez bilemem.						
12.	Resmi telefon konuşmaları yapmaktan çekinirim.						
13.	Bir işe mektup yazarak başvurmayı yüz yüze görüşmeye tercih ederim.						
14.	Satın aldığım şeyleri geri vermekten sıkılırım.						
15.	Beni rahatsız eden saygıdeğer bir yakınıma, rahatsızlığımı ifade etmek yerine duygularımı ondan saklamayı yeğlerim.						
16.	Aptalca görünürüm korkusu ile soru sormaktan kaçırım.						
17.	Bir tartışma sırasında kızdığım, hırslandığım belli olacak diye korkarım.						
18.	Tanınmış ve saygı duyulan bir kimsenin yanlış bir şey söylediğini duyduğumda dinleyenlere kendi görüşümü de duyurmaya çalışırım.						
19.	Satıcılarla pazarlık yapmaktan kaçınırım.						
20.	Önemli ve değerli bir iş yaptığımda başkalarının bunu öğrenmesinde sakınca görmem.						
21.	Duygularımı ifade ederken açık ve samimiyimdir.						
22.	Biri benim hakkımda yanlış ve kötü şeyler söylerse, hemen o kişiyle konuşurum.						
23.	Çoğunlukla “hayır” demek güçlüğüm çekerim.						
24.	Duygularımı anında açığa çıkarmaktansa biriktirmeyi yeğlerim.						
25.	Kötü bir hizmetten şikâyetçi olurum.						
26.	Övüldüğümde bazen ne diyeceğimi bilemem.						
27.	Tiyatro, konferans gibi topluluklarda iki kişi yüksek sesle konuşursa, onlara susmalarını ya da konuşmalarına başka yerde devam etmelerini söylerim.						
28.	Kuyrukta öne geçen birine yaptığının yanlış olduğunu söylerim.						
29.	Fikrimi ifade etmekte güçlüğüm çekmem.						
30.	Hiçbir şey söylemediğim zamanlar olur.						

ÖZYETERLİLİK ÖLÇEĞİ						
Aşağıda çeşitli konulardaki düşüncelerinizi öğrenmek üzere cümleler verilmiştir. Cümlede geçen ifadenin sizi ne kadar tanımladığını, lütfen, size uygun olan bölme işaretleyiniz.		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1	Planlar yaparken, onları hayata geçirebileceğimden eminimdir.	1	2	3	4	5
2	Sorunlarımdan biri, bir işe zamanında başlayamamamdır.	1	2	3	4	5
3	Eğer bir işi ilk denemede yapamazsam, başarana kadar uğraşırım.	1	2	3	4	5
4	Belirlediğim önemli hedeflere ulaşmada, pek başarılı olamam.	1	2	3	4	5
5	Her şeyi yarım bırakırım.	1	2	3	4	5
6	Zorluklarla yüz yüze gelmekten kaçınırım.	1	2	3	4	5
7	Eğer bir iş çok karmaşık görünüyorsa onu denemeye bile girişmem.	1	2	3	4	5
8	Hoşuma gitmeyen bir şey yapmak zorunda kaldığımda onu bitirinceye kadar kendimi zorlarım.	1	2	3	4	5
9	Bir şey yapmaya karar verdiğimde hemen işe girişirim.	1	2	3	4	5
10	Yeni bir şey denerken başlangıçta başarılı olamazsam çabucak vazgeçerim.	1	2	3	4	5
11	Beklenmedik sorunlarla karşılaştığımda kolayca onların üstesinden gelemem.	1	2	3	4	5
12	Bana zor görünen yeni şeyleri öğrenmeye çalışmaktan kaçınırım.	1	2	3	4	5
13	Başarısızlık benim azmimi artırır.	1	2	3	4	5
14	Yeteneklerime her zaman çok güvenmem.	1	2	3	4	5
15	Kendine güvenen biriyim	1	2	3	4	5
16	Kolayca pes ederim.	1	2	3	4	5
17	Hayatta karşıma çıkacak sorunların çoğuyla başedebileceğimi sanmıyorum.	1	2	3	4	5

